

Сусветны банк і Міжнародны валютны фонд працуюць як камершыніныя фінансавыя структуры: грошы баруць пад адзін працінт гадавых, скажам, у Швецыі ці Японіі, а нам даюць ужо пад пяць працінтаў.

За некалькі гадоў кіраўніцтва Ніна Ананіяшвілі вельмі змяніла стаўленне да грузінскага балета. Яна ўзбагаціла тэатр пастаноўкамі ў сучаснай хараграфіі, якой не вельмі шмат на прасторах былога Савецкага Саюза.

Партызанская вайна — гэта барацьба і гібель людзей, якія не атрымлівалі загаду ваяваць: гэта была вайна добраахвотнікаў.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

ДЗЕЦІ ДА ТРОХ ГАДОЎ У БЕЛАРУСІ З 1 КРАСАВІКА БУДУЦЬ БЯСПЛАТНА ЗАБЯСПЕЧАЦА ЛЯКАРСТВАМІ

Дзеці да трох гадоў у Беларусі будуць бясплатна забяспечаныя лякарствамі, інваліды III групы — са зніжкай 50 працэнтаў. Адпаведны указ № 139 «Аб льготным забеспячэнні лекавымі сродкамі асобных катэгорый грамадзян» Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 22 сакавіка.

Дакумент прыняты ў мэтак дадатковай сацыяльнай падтрымкі гэтых катэгорый грамадзян. У прыватнасці, указам прадастаўляецца права дзецям ва ўзросце да трох гадоў на бясплатнае забеспячэнне лекавымі сродкамі, якія выдаюцца па рэцэптах урачоў у межах пераліку асноўных лекавых сродкаў. Інвалідам III групы прадастаўляецца права на 50-працэнтную зніжку з кошту лекавых сродкаў, што выдаюцца па рэцэптах урачоў у межах пераліку асноўных лекавых сродкаў, для лячэння захворванняў, якія прывялі да інваліднасці. Гэтыя меры накіраваны на ўмацаванне дзяржаўнай палітыкі ў сферы прадастаўлення сацыяльных і льгот слабавараным катэгорыям грамадзян, забеспячэнне даступнасці і адраснасці сацыяльнай дапамогі, павышэнне якасці ўзроўню жыцця інвалідаў III групы і сям'яў, якія выхоўваюць дзяцей ва ўзросце да трох гадоў. Указ уступае ў сілу з 1 красавіка 2012 года.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА МАЕ НАМЕР ПА ЧАРЗЕ ЗАСЛУХАЦЬ РАБОЧЫЯ ДАКЛАДЫ ГУБЕРНАТАРАЎ АБ РАЗВІЦЦІ РЭГІОНАЎ

Аб гэтым кіраўнік дзяржавы паведаміў 23 сакавіка на нарадзе з удзелам старшынь Віцебскага і Гомельскага аблвыканкамаў. «Завяршаецца першы квартал 2012 года. Ужо вядомы вынікі сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі за студзень-люты. Можна ацэньваць, на што мы выйдзем да пачатку другога квартала», — сказаў Прэзідэнт. Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, у цэлым па краіне вынікі работы эканомікі як мінімум абнадзейваюць. У рамках прагнозных значэнняў развіваюцца прамысловасць і сельская гаспадарка, прычым не толькі па колькасцях, але і якасных параметрах. Дастагнута дадатнае сальда знешняга гандлю таварамі і паслугамі. Стабільна функцыянуе грашовая-кредытная сістэма. Захоўваецца парадок на валютным рынку. «Але гэта — калі глядзець на макраўзроўні. У рэгіянальным разрэзе сітуацыя яшчэ не ўсюды такая радасная. Таму патрэбны больш дэталёвы аналіз стану спраў на месцах, каб падцягнуць адстаючых», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

«Менавіта таму мною прынята рашэнне па групах заслухаць даклады старшын аблвыканкамаў. Сёння — гэта Віцебск і Гомель». Паводле слоў Прэзідэнта, з пачаткам вясны асабліва актуальнасць набываюць пытанні арганізацыі і дакладнага правядзення паспяховых работ. У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка паведаміў, што плануе з пачаткам вясновых палявых работ наведаць паўднёвыя рэгіёны краіны, дзе яны пачаюцца раней, чым у іншых абласцях. Звяртаючыся да ўдзельнікаў нарады, Аляксандр Лукашэнка прапавіў у першую чаргу канцэнтравацца на праблемных пытаннях і выкананні раней дадзеных канкрэтных даручэнняў па іх выразшні, прадставіць аб'ектыўную ацэнку развіцця грамадска-палітычнай сітуацыі на месцах. «Мне абсалютна не патрэбны самасправаздачы і рапартаў аб дасягненнях», — папярэдзіў Прэзідэнт.

Прац-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

БЕЛАРУСЬ НЕ БАЧЫЦЬ НЕАБХОДНАСЦІ Ў ПРЫСУТНАСЦІ НА ТЭРЫТОРЫІ КРАІНЫ АДКЛІКАНЫХ ПАСЛОЎ ДЗЯРЖАЎ

Беларускі бок не бачыць неабходнасці ў прысутнасці на тэрыторыі Беларусі адкліканых паслоў дзяржаў, якія прагаласавалі за ўвядзенне дадатковых санкцый адносна шэрагу беларускіх грамадзян і прадпрыемстваў. Аб гэтым учора на брыфінгу заявіў начальнік упраўлення інфармацыі — прэс-сакратар МЗС Беларусі Андрэй Савіных, каментаваўшы рашэнне Савета ЕС ад 23 сакавіка 2012 года, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Мы вымушаны неадкладна пачаць рэалізацыю комплексу мер разгавання. Аб такой магчымасці нашы еўрапейскія партнёры былі загадзя інфармаваны. У сённяшніх умовах беларускі бок не бачыць неабходнасці ў прысутнасці на тэрыторыі Беларусі адкліканых паслоў дзяржаў, якія прагаласавалі за гэта рашэнне», — сказаў Андрэй Савіных. «Беларускі бок шкадае аб прынятым Саветам Еўрасаюза рашэнні аб увядзенні дадатковых санкцый адносна шэрагу беларускіх грамадзян і прадпрыемстваў. Гэты крок яшчэ больш аддале перспектывы нармалізацыі адносін і аднаўлення дыялогу па важных для бакоў тэмах», — адзначыў ён. Андрэй Савіных таксама адзначыў, што «еўрапейскія палітыкі знаходзяцца ў палоне канфліктнага мыслення, яны застаюцца заложнікамі логікі прымусу і шантажу».

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ДЗЯРЖДУМА РФ ПРЫНЯЛА ЗАКОН АБ СПРАШЧЭННІ РЭГІСТРАЦЫІ ПАРТЫЙ

Закон зніжае мінімальную колькасць членаў партыі, неабходную для яе рэгістрацыі ў Мінусце, з 40 тысяч да 500 чалавек. Зараз дакумент павінен зацвердзіць Савет Федэрацыі і падпісаць прэзідэнт.

ШВЕЦЫЯ ПЛАНУЕ АДНОЙ З ПЕРШЫХ У СВЕЦЕ АДМОВІЦА АД НАЯЎНЫХ ГРОШАЙ

Швецыя плануе стаць першай краінай, якая адмовіцца ад наяўных грошай. У краіне, якая першай у 1661 годзе ўвела ў абарачэнне папяровыя грошы, зараз лічыць, што банкноты зжылі сябе і больш не патрэбны, паведамляюць інфармагенцтвы. У большасці шведскіх гарадоў нават квіты на аўтобус аплачваюць з дапамогай мабільных сэрвісаў. Банкі краіны і зусім адмаўляюцца ад аперацый з наяўнымі. Нават царква прымае ахвяраванні з пластыкавых карткаў. Цяпер доля наяўных грошай у шведскай эканоміцы складае ўсяго 3%. Пасля памяншэння абарачэння наяўнасці ў краіне значна знізіліся крмінальныя паказчыкі.

ПАЎНОЧНАЯ КАРЭЯ САРВАЛА ЯПОНСКЕ СВЯТА ЛЮБАВАННЯ КВІТНЕЮЧАЙ САКУРЫ

Улады Японіі вырашылі адмяніць свята з нагоды цвіцення сакуры ў сувязі з запускам паўночнакарэйскага спадарожніка, які, як чакаецца, адбудзецца з 12 па 16 красавіка. «Японскі ўрад мае намер адмяніць правядзенне ў Токіа 14 красавіка фестывалю цвіцення сакуры, прымаючы пад увагу заяву КНДР пра запланаваны ракетны запуск», — абвясціў сакратар урада Асому Фудзімура, пры гэтым растлумачыўшы, што на такія захады прыйшлося пайсці, каб падрыхтавацца да любых форс-мажорных сітуацый». Такім чынам, традыцыйны японскі фестываль не будзе праводзіцца ўжо другі год запар. У красавіку мінулага года ён быў адменены ў сувязі з падзеннем на АЭС «Фукусіма-1», выкліканым наймацнейшым землетрусам і цунамі.

ВЕРА, НАДЗЕЯ, ЛЮБОЎ І... ВЯСНА

Вера Хількевіч, Надзея Нікіценка і Любоў Кляцова жывуць і працуюць у вёсцы Трасціно Хоцімскага раёна. Іх — работнікі бібліятэкі, дырэктара Дома культуры і сакратара сельскага Савета — аб'ядноўвае не толькі штодзённая дарога на працу, але і клопат пра родную вёску, якой сёла будзе адзначаць 350 гадоў.

■ Фінансавы тыдзень

ДОЛАР ЗАХІСТАЙСЯ, АЛЕ ЎТРЫМАЙСЯ

Увесь тыдзень беларусы чакалі, што долар пераскочыць псіхалагічна лінію ў 8000 рублёў, але гэтага не адбылося. І нарэшце па выніках тыдня ён увогуле вырас. Але не моцна: усяго на 10 рублёў (плюс 0,1%) і цяпер каштуе 8070. Еўра вырас больш значна — на 140 рублёў (плюс 1,3%) да 10680. І толькі расійскі рубель застаўся на тым жа узроўні — 274,5 рубля. Акрамя таго, Нацыянальны банк адзначае за студзень — сакавік 2012 года ўзмацненне ашчадных працэсаў у эканоміцы. З пачатку года населеніцтва прынёсла ў банк і нацыянальнай і замежнай валюты каля 4,9 трыльёна рублёў (сярод гэтай лічбы рублёвая укла-

ды склалі 2,5 трыльёна). Аднак паглядзім, ці захавецца гэта тэндэнцыя, бо інфляцыя меншае, а значыць, стаўка рэфінансавання будзе непазбежна зніжацца і рабыць рублёвы ўклады менш прывабнымі. У той жа час у свеце працягваюць шукаць выйсце з фінансавога крызісу. Цікавае меркаванне на гэты конт падае часопіс The Economist: «...Члены Еўрапейскага парламента думалі, што разумець еўрапейскія інтарэсы лепш за міністраў...» Тут маецца на ўвазе, што трэба надаць больш улады і паўнамоцтваў нацыянальным урадам краін Еўрасаюза. Аўтарытэтнае выданне лічыць, што такія праблемы будзе вырашаць лягчы. Еўрапейскі парламент занатаваў адшодзіць свайго прызначэння і займаецца толькі

павелічэннем сваёй улады, сцвярджаецца ў часопісе. Што ж, можа, маюць рацыю... Забеспяччэнне сваё бяспекі спрабуюць і краіны BRICS (Бразілія, Расія, Індыя, Кітай і ПАР). На наступным тыдні ў Дэлі яны аб'яраюцца абмеркаваць стварэнне агульнага банка развіцця. Між іншым, там жа можа быць разгледжана прапанова Кітая аб павелічэнні двухбаковага кредитавання ў юанях. А Кітай, дарэчы, зараз вельмі імкнецца ператварыць юань у міжнародную валюту, якая будзе канкурываваць з доларам і еўра. Улічваючы, што кіраўнік Міжнароднага валютнага фонду Крысцін Лагард ужо займалася аб верагодным статусе юаня як рэзервавай валюты МВФ, то ў кітайцаў зараз шмат магчымасцяў. Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

У ПАНЯДЗЕЛАК ІСТОННА ПАХАЛАДАЕ

Сёння тэрыторыя Беларусі застанеца ў зоне павышанага ціску, таму па большасці рэгіёнаў захавецца цёплае вясновае надвор'е, паведамілі рэдакцыі ў Рэспубліканскім гідромэцэарыі Мінпрыроды. Чакаецца перанятая воблачнасць без ападкаў, толькі па паўночным усходзе магчымы невялікі мокрый снег і дождж. Уначы і ранняй у асобных раёнах слабы туман. Вечер паўночны, умераны. Тэмпература паветра ўдзень 2—9 цяпла, па паўднёвым захадзе да плюс 10—14 градусаў. Але ўжо ў нядзелю наша краіна трапіць пад уплыў актыўнага цыклону, які рухаецца з боку Скандынаўскага паўвострава на

Бранскую вобласць Расіі. Часам чакаюцца апады ў выглядзе дажджу, а па паўночным усходзе — з мокрым снегам. Вечер заходні, уначы па паўночным захадзе, а ўдзень амаль паўсюдна — моцны парывісты. Мінімальная тэмпература паветра ўначы ад мінус 2 да плюс 5, максімальная ўдзень — 2—9 цяпла, па поўдні месцамі да плюс 12 градусаў. А вось у панядзелак на нашу тэрыторыю завітаюць халодныя паветраныя масы з паўночных шыротаў. Уначы чакаецца ўжо 0—7 марозу, а ўдзень — ад мінус 2 да плюс 5 градусаў, толькі па захадзе да 8 цяпла. Уначы па паўднёва-ўсходнім палове краіны, а ўдзень месцамі пройдзе кароткачасовы снег. Сяргей КУРКАЧ.

ПРАМАЯ ЛІНІЯ

ДЗВЕ КРАЙНАСЦІ ХАРЧОВЫХ ПАВОДЗІН

«Прамая лінія» газеты «Звязда» і радыёстанцыі «Мір» будзе прысвечана тэме праўлення парашэнняў харчовых паводзін — атусценню і анарэксіі. На пытанні, звязаныя з прафілактыкай і пераадаваннем гэтых стану, адкажа ў прамым эфіры радыёстанцыі «Мір» урач-псіхатэрапеўт Мінскага гарадскога цэнтру памешчых станаў Таццяна Рыгораўна БАКШТАНОВІЧ. «Прамая лінія» адбудзецца 26 сакавіка, у панядзелак, з 12.15 да 12.45 у студыі радыёстанцыі «Мір» па нумары: 8 (017) 210 14 71. Адказы на ўсе пытанні будучы надрукаваныя ў «Звяздзе».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Логойского района (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущества в составе: здание информационно-диспетчерской службы (инв. № 601С/13105), об. пл. 68,4 кв.м; здание бухгалтерии (инв. № 601С-13078), об. пл. 81,9 кв.м, расп. по адресу: Минская обл., г. Логойск, ул. Первомайская, 26.

Начальная цена с НДС (снижена на 10%) — 90 000 000 бел. руб.

Обременение — аренда.

Площадь земельного участка — 0,0983 га (предоставлен продавцу на праве аренды). Задаток 10% от начальной цены перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦУБ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Народная газета» от 07.03.2012.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора аукциона: www.rtl.by.

Аукцион состоится 18.04.2012 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заключения на участие и необходимые документы принимаются по 17.04.2012 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению СПК «Щомыслица» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одного лота объектов недвижимого имущества, расположенных по адресу: Минская область, Минский район, Михановичский с/с, аг. Михановичи, в составе: мастерская (инв. № 600С/133984), об. пл. 414,8 кв.м; диспетчерская (инв. № 600С/133986), об. пл. 147,4 кв.м; пункт технического обслуживания (инв. № 600С/133992), об. пл. 64,8 кв.м; гараж (инв. № 600С/133990), об. пл. 764 кв.м; гараж (инв. № 600С/133987), об. пл. 731,9 кв.м.

Начальная цена с НДС — 4 000 000 000 бел. руб.

Площадь земельного участка — 3,4043 га (предоставлен продавцу на праве постоянного пользования).

Задаток 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012108260016; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на и/с: в евро (EUR) — 3012108260032; в долларах США (USD) — 3012108260029; в российских рублях (RUB) — 3012108260045; в ЦУБ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов: www.rtl.by.

Предыдущее извещение о проведении торгов было опубликовано в газете «Звязда» от 27.01.2012.

Аукцион состоится 17.04.2012 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заключения на участие и необходимые документы принимаются по 16.04.2012 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

ЦІ НАВУЧЫЛІСЯ БЕЛАРУСЫ ЭКАНОМІЦЬ ВАДУ?

Іван Хаміцэвіч — начальнік абаненцкага адзела камунальнага вытворчага ўнітарнага прадпрыемства «Гомельводаканал»: — Лічынкі вады моцна ўплывае на свядомасць грамадзян. Калі яго не было, ведалі: колькі ні лей, плашчце больш усё роўна не будзеш. Цяпер людзі ваду дарэмна не адрываюць. Напрыклад, посуд мыюць больш рацыянальна: раз на дзень. У майі кухні на змяшчальніку для вады стаіць распыльняльнік. Ён стварае ілюзію большага патоку вады, хоць на самой справе гэта вада з паветрам. І пырскаў менш, і вада больш эканомна расходуюцца. Пад правай рукой павінен быць халодны кран, а не гарачы. Так таксама будзе больш эканомна. У чайніку трэба кіпячыць роўна столькі вады, колькі трэба цяпер. Мая жонка трымае сітуацыю на кантролі, бо яна плашчце за камунальныя паслугі. А чаму не эканоміць? Гэта ж не патрабуе ад чалавека ніякіх затрат.

Іна Кустава, дырэктар грамадскага аб'яднання садзейнічання развіццю прыватнага прадпрыемства «Адзінства»:

— Я ведаю, што водныя рэсурсы ў свеце абмежаваны. Але пакуль вельмі складана ўявіць, што вада можа раптам знікнуць. Кошт яе сёння нельга назваць занадта высокім. Хоць мой муж імкнецца эканоміць, у тым ліку ваду. Ён заўсёды робіць заўвагі мне і дзецям. А мне наогул паняцце «эканомія» не падабаецца. Вядома ж, уласны добрабыт можна павялічыць ці праз памяншэнне выдаткаў, ці праз павелічэнне прыбыткаў. Мне значна больш падабаецца другі спосаб. Гэта як у бізнэсе: шлях скарачэння выдаткаў — гэта не шлях да павышэння эфектыўнасці бізнесу, гэта шлях да яго смерці. Гэта значыць — вычарпаў рэзервы, ідзі, здаўся.

Алег Акушка, старшыня Гомельскага абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя:

— Я лічу, што ў большай ступені праблема эканоміі вады звязана з тымі нарматывамі, якія распрацаваны для самых камунальнаў. У іх сёння нарматыў няўлічаных страт складае да 25% ад той вады, што забіраецца з крыніц. Толькі летас камунальнікі Гомельскай вобласці страцілі каля 15 млн кубічных метраў вады: уцечкі, няспраўнасныя водаправоды і гэтак далей. Каб выключыць увогуле страты вады, трэба працаваць над уадаканальваннем сістэм водазабеспячэння і ўліку.

Падрыхтавала Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

САНКЦЫІ СУПРАЦ ЖАНЧЫН СЯМ'І АСАДАЎ

Еўрапейскі саюз увёў персанальныя санкцыі супраць чатырох жанчын з акружэння сірыйскага прэзідэнта Башара Асада, уключаючы яго жонку — Асму (на фота), піша The Daily Telegraph. Згодна з гэтым рашэннем, усе актывы маці, жонкі, сястры і нявесткі прэзідэнта ў краінах ЕС замарожаныя, а ім самым забаронена з'яўляцца на тэрыторыі ўсіх 27 краін Саюза. Сям'я Асмаў эмігравала ў Вялікабрытанію з сірыйскага Хомса. У 2000 годзе Асма, якая вырасла ў заходнім Лондане, выйшла замуж за будучага сірыйскага прэзідэнта, які ў той час вучыўся на акуліста ў брытанскай сталіцы. Да пачатку сірыйскага паўстання Асма Асад ва ўсім свеце лічылася «ліберальным таварам» рэжыму. У яе быў вобраз гламурнай, але ў той жа час дзелавой жанчыны, якая адстойвае інтарэсы абяздоленых людзей.

КОРАТКА

Налічаная сярэдняя заробатная плата работнікаў Рэспублікі Беларусь у лютым 2012 года склала Br2 млн 964 тыс. 249 (у студзені было Br2 млн 880 тыс. 585), паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце. Паводле статыстыкі, налічаная сярэдняя заробатная плата рабочых і служачых была роўная ў лютым гэтага года Br2 млн 995 тыс. 685 (у студзені — Br2 млн 911 тыс. 250).

Заяўкі на ўдзел у VIII Нацыянальным конкурсе друкаваных СМІ «Залатая Літара» прымаюцца да 15 красавіка, паведамілі ў Міністэрстве інфармацыі Беларусі, якое выступае заснавальнікам конкурсу. Творчае спаборніцтва пройдзе па 23 нацыянах. Да ўдзелу запрашаюцца друкаваныя СМІ, інфармагенцтвы, зарэгістраваныя ў Беларусі, распаўсюджвальнікі друку, а таксама асобы (па прадстаўленні друкаванага СМІ або інфармагенцтва).

На тэрыторыі Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі, у зялёнай зоне на беразе сажалкі будучага ўнікальнага амфітэатра. Гэты аб'ект стане галоўнай пляцоўкай «Дажынак-2012». Мяркуюцца, што сцена размесціцца непасрэдна над вадой. Назіраць за дзейнасцю 2,5 тысяч чалавек. Пасля рэспубліканскага фестывалю амфітэатр стане мясцовым забаўляльным цэнтрам.

■ Акцэнт тыдня

ПРА ШТО ДАМОВІЛІСЯ І ПРА ШТО НЕ ДАМОВІЛІСЯ КІРАЎНІКІ ПЯЦІ КРАІН У МАСКВЕ?

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук:

Насамрэч, нягледзячы на тое, што дагавор пра рэарганізацыю ЕўрАзЭС у панядзелак у Маскве не быў падпісаны, члены Супольнасці дамовіліся пра досыць сур'ёзныя рэчы. Дамовіліся пра тое, што трэба ў бліжэйшыя месяцы намацаць новы фармат еўразійскай інтэграцыі, удакладніць тую схему, якая прапанавана па старэранні Еўразійскага Эканамічнага Саюза, прааналізаваць дакументы, якія будуць найбольш важнымі для далейшай інтэграцыі. Асабліва значнае, вядома, мае мера і ступень эканамічнай інтэграцыі. Увесь час абмяркоўваецца, у тым ліку, і ступень прымальнай для далейшых працэсаў палітычнай інтэграцыі.

Сёння мае вялікае значэнне, у прыватнасці, пытанне, якім чынам Кыргызстан будзе далучацца да Еўразійскай інтэграцыі. Трэба ўлічыць, што зараз у Кыргызстане складаная сітуацыя з беспрацоўем. Адначасова Кыргызстан вельмі актыўна працуе з кітайскім імпартам, асабліва тэкстыльным: там працуюць два гіганцкія кірмашы, на якіх вельмі шмат кітайскага адзення прадаецца і распушчана ваецца па рэгіёне. У гэтай сферы занятыя сотні тысяч людзей. Таму, калі Кыргызстан далучаецца да працэсаў Еўразійскай інтэграцыі, натуральна паўстае вельмі сур'ёзнае пытанне: або гэтыя людзей пераарыентаваць на іншыя віды дзейнасці, або вялізная колькасць танага кітайскага тэкстыльнага імпарту хлыне на беларускі, расійскі і казахстанскі рынкі, што прынесе сур'ёзную шкоду спробам аднавіць у гэтых краінах тэкстыльную прамысловасць, абароненую гандлёвымі бар'ерамі.

Акрамя таго, для Кыргызстана вялікае значэнне мае тое, што гэтая краіна — член СГА (Сусветнай Гандлёвай Арганізацыі), і ў свой час, калі Кыргызстан уступіў у СГА, ён пагадзіўся, што для пераважнай колькасці імпарту не будзе ўводзіць ніякія загарджальныя пошліны. У сваю чаргу Расія пры ўступленні ў СГА дамовілася аб правіле, у адпаведнасці з якім для замежных тавараў будучы пакуць што ўсталявацца сур'ёзныя загарджальныя пошліны, каб расійскія вытворцы маглі адаптавацца да імпарту і з часам палепшыць сваю канкурэнтназдольнасць. Гэта значыць, размова ідзе пра паступовае адмену гандлёвых бар'ераў.

Сітуацыя складаецца наступным чынам: Расія праз некалькі месяцаў стане членам СГА, а Кыргызстан, калі ўступіць у глыбокую эканамічную інтэграцыю з Расіяй, практычна парушыць свае абавязкі перад Сусветнай Гандлёвай Арганізацыяй. Тады узнікае пытанне: Кыргызстан павінен або выходзіць з СГА і потым зноў

ўстаўпаць, або пераўзгадаць правілы з іншымі членамі Сусветнай Гандлёвай Арганізацыі пра мытныя пошліны. І наўрад ці члены СГА будучы ў гэтым выпадку задаволены, калі замест 0% мытнай пошліны, напрыклад, на імпарце таго ж тэкстылю, Кыргызстан па прыкладзе Расіі ўвядзе сур'ёзныя загарджальныя бар'еры.

Гэта перашкоды, якія маюцца толькі ў дачыненні да Кыргызстана, а гэта сёння найбольш сапсавая для Еўразійскай інтэграцыі краіна на гэтай прасторы.

Калі казаць пра Таджыкістан, там таксама існуюць спрэчныя моманты. Таджыкістан зараз актыўна ўцягваецца ў розныя сумесныя з ЗША, Вялікабрытаніяй, Кітаем і іншымі краінамі праекты. Гэта — важная геапалітычная пляцоўка. Там, у прыватнасці, вялікае значэнне маюць гідрэнергетычныя рэсурсы, якія развіваюцца. Таму ў рэгіёне ёсць шэраг сіл, якія не хацелі б, каб Таджыкістан браў надта цесны ўдзел у працэсе Еўразійскай інтэграцыі.

Ёсць досыць сур'ёзныя прычыны не пакараць працэсы эканамічнай інтэграцыі і для Казахстана. Там многія прадстаўнікі палітычнай эліты занялі пазіцыю асцяроўнасці: яны лічаць, што першыя крокі зробленыя, цяпер трэба паглядзець, як гэта адаб'ецца на эканоміцы, на знешняй палітыцы, ці не трэба нешта паправіць. І толькі пасля гэтага яны гатовы пераходзіць да больш высокай ступені эканамічнай інтэграцыі.

Такім чынам, размова не ідзе пра паражэнне Еўразійскай інтэграцыі. Маецца неабходнасць кансалідацыі і ўзгаднення розных пазіцый наконт таго, як вядзенне адбываецца гэты працэс, што трэба разглядаць у першую чаргу, якія тэрміны трэба намеціць для тых або іншых аспектаў і якія ўмовы трэба прапаноўваць той або іншай краіне, што можа ўвайсці ў зону Еўразійскай інтэграцыі

Беларусь выбрала самую бяспечную пляцоўку для будаўніцтва АЭС

Першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Віталь Кулік лічыць, што для будаўніцтва АЭС у Беларусі выбралі самы бяспечны варыянт.

Як вядома, будаўніцтва беларускай атамнай электрастанцыі будзе весіцца ў Астравецкім раёне, непадалёк ад Літвы. Падобная перспектыва даволі негатыўна ўспрымаецца ў прыбалтыйскай рэспубліцы. Распачча будоўлю збіраюцца ў красавіку, а беларуская делегацыя толькі што вярнулася з Жэневы, дзе праходзіла пасяджэнне камітэта па выкананні канвенцыі аб ацэнцы ўплыву на наваколнае асяроддзе ў трансмежынах кантэксце. У Швейцарыі разглядалі скаргу Літвы пра невыкананне Беларуссю пэўных палажэнняў у планаванні будаўніцтва АЭС.

— Асноўнае пытанне літоўцаў — размяшчэнне пляцоўкі ў непасрэднай блізкасці да сталіцы Літвы Вільнюса, — значаны ў спецыяльнай прэс-канферэнцыі Аляксандр Андрэеў, начальнік упраўлення дзяржаўнай экалагічнай экспертызы Міністэрства. — Іх не задавальняе толькі гэты факт. Пры гэтым яны кажуць, што ў сувязі з блізкасцю да

сталіцы ім неабходна будзе прымаць у надзвычайных сітуацыях абарончыя захады. У прэсе нават казалі, што трэба распрацаваць план эвакуацыі Вільнюса. Але ў матэрыялах па ацэнцы ўздзеяння на наваколнае асяроддзе паказана, што ніякага значнага ўплыву, нават пры запрачэнні аварыяў, на тэрыторыю Літвы не будзе. Іх пазіцыя ў тым, што неабходна скасаваць усе рашэнні, якія былі прынятыя, і перагледзець месца размяшчэння аб'екта.

— Мы адкрытыя і разлічваем на канструктыўны дыялог, — кажа Віталь Кулік. — Камітэт выпрацавае рэкамендацыі для абедзвюх дзяржаў. І першае — закляціца да прыняцця лагаднення паміж краінамі па рэалізацыі праекта. Мы далі камітэту поўную інфармацыю, пацверджаную дакументальна.

У сваю чаргу, Віталь Кулік падкрэсліў, што першапачаткова стаўленне Літвы было насцярожаным. «Літва да моманту спынення Ігналінскай АЭС прадавала вялікую

колькасць электраэнергіі ў Беларусь і развівала сваю эканоміку. З часам вырашылі будаваць уласную атамную электрастанцыю, але ўжо запраектавалі Балтыйскую, а тут яшчэ беларусы... Безумоўна, гэта эканамічна важны аргумент, які ў дадзенай сітуацыі дамінуе над іншымі».

Дарэчы, з беларускага боку ёсць шмат прэтэнзій да якасці праходжання працэдур ацэнкі ўздзеяння на наваколле новай літоўскай АЭС у Вісагінасе. «Яна сапраўды запланавана ў 2,3 кіламетра ад мяжы з Беларуссю. Нават санітарна-ахоўная зона трапіла на тэрыторыю нашай краіны. А гэта і возера Дрыўсчына. Прапісалі раней расійскі тып рэактараў, а сёння разглядаюць японскі. У нас ёсць што з ім абмяркоўваць».

Як лічыць Віталь Кулік, няма ніякіх падстаў, каб пытанне разглядалі ў іншых інстанцыях:

— Беларусь — суверэнная дзяржава і мае права развіваць сваю атамную энергетыку. Мы выбралі самую бяспечную пляцоўку. Нашы суседзі павінны вітаць гэта таксама.

Тарас ШЧЫРЫ.

АБЗАЦ

▲ На рацэ Днепр каля Рэчыцы ўздым узроўню вады дасягнуў 40 см. Гэта максімальнае значэнне росту, якое рэгістравалася на ракох Гомельшчыны ў гэтым сезоне.

▲ Работнікі МНС звалілі 2-гадовае дзіця, якое выпала з аблоў і Баранавічах. Камісія дзяржпражэнагляду на адной з вуліц праводзіла праверку пандуса для інвалідаў-калясачнікаў. Каля 11.30 работнікі МНС закончылі справу і сабраліся ад'язджаць. Аднак адзін з іх заўважыў, што ў акне на 2-ім паверсе з'явілася дзіця. Яно ўскараскалася на падваконне, а затым паспрабавала спусціцца на вуліцу. Хлопчык павіс на руках. Выратавальнік паспеў падбегчы і злавіць дзіця. Бачныя пашкоджанні ў хлопчыка не было, але мужчына ўсё ж выклікаў «хуткую». Як высветлілася, усё скончылася лёгкім перапудам. Між тым, дома былі бабуля (займалася гаспадаркай) і старэйшы брат (глядаў тэлевізар).

ПОЎНЫ АБЗАЦ

▲ У аўстралійскім гарадку Брысбэн 8-гадовая кошка па мянушцы Ліла выпадкова забралася ў пральную машыну.

Гаспадыня адчула нядабрае і вярнулася ў ванную, дзе і ўбачыла праз дзверцы Лілу, якая мылася разам з бялізнай. Жанчына кінулася з выратаванай кошкай да ветэрынара. Той сукаўчыў, у Лілы некалькі невялікіх ран, пераахладжэнне і невялікае страшенне мазгоў. Зараз ёй нічога не пагражае.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Вязьды» і інфармагенцыяў.

■ Падрабязнасці

Вынесены прысуд па справе аб выбуху на «Пінскдрэве»

Калегія Брэсцкага абласнога суда вынесла ўчора прысуд у дачыненні трох былых службовых асоб СТАА «Пінскдрэў-ДСП» ЗАТ «Холдынгавая кампанія «Пінскдрэў». Аб гэтым БЕЛТА паведаміла дзяржаўны абвінавачваўца па справе Ларыса Караневіч. Да 4 гадоў абмежавання волі без накравання ў папяручую ўстанову адкрытага тыпу асуджаны былі дырэктар СТАА «Пінскдрэў-ДСП». Ён прызнаны вінаватым у службовай халатнасці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗАГАРЭЎСЯ РЭЙСАВЫ АЎТОБУС

Здарэнне адбылося ўвечары ў сталіцы на вуліцы Лабанка. Пажарных-выратавальнікаў выклікалі відэочы.

Як удакладнілі ў прэс-службе Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС, загарэлася праводка ў матарным аблоку пасажырскага аўтобуса маршрута №42 «Сухарава-6» — «Кундаўшчына». Адбылося гэта на прыпыначным пункце «Захад-3». Агонь у салон «МАЗ-107» не патрапіў, пацярпелых не было. Маркуецца, што прычынай пажару стала картоткае замыканне электраправодкі.

ЦЫГАРЭТЫ ПАД ВУГАЛЕМ

Віцебскія мытнікі спынілі нелегальную адпраўку буйной партыі беларускіх цыгарэт у Латвію. У пункце мытнага афармлення «Бігосава-2» у трох чыгуначных паўвагонах саставу, у якіх з Расійскай Федэрацыі ў Латвію па маршруце «Кісялеўскі — Вентспілес» везлі вугаль, было схавана каля 130 каробак з тытунёвымі вырабамі, маркіраванымі акцызнымі маркамі Рэспублікі Беларусь. Аічынныя цыгарэты «Прэм'ер» — аж 64,5 тысячы пакаўка на агульную суму больш за 190 мільёнаў рублёў — канфіскаваныя. Праводзіцца далейшая праверка. Нагадаю, што зусім нядаўна віцебскія мытнікі знайшлі ў вагонах (таксама з вугалем) кантрабандны тытунь коштам звыш 157 мільёнаў рублёў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

■ Погляд

«ВАШЫНГТОНСКІ КАНСЭНСУС»: ЗДАРАВЕЙ ЖЫЦЬ СВАІМ РОЗУМАМ

Размова з вядомым беларускім эканамістам Леанідам ЗАІКАМ пра тое, што слухаць рэкамендацыі замежных дарадчыкаў варта, а жыць лепш сваім розумам.

— Леанід Фёдаравіч, сёння ў Мінску праходзіць мерапрыемства, прымеркаванае да 20-гадовага ўсталявання дыпламатычных адносін паміж Беларуссю і іншымі дзяржавамі. Прыкладна 20 гадоў таму пачалі наладжвацца і стаўніцы з фінансавымі ўстановамі глабальнага значэння: Сусветным банкам, Міжнародным валютным фондам і г. д. На іх прадстаўнікоў тады яшчэ, можна сказаць, савецкія эканамісты нярэдка глядзелі, як на прышэльцаў з космасу. Цяпер жа з вышнімі пражытых гадоў рэкамендацыі тымі ўдзячымымі слухачамі ўжо ўспрымаюцца даволі скептычна. Між іншым, і вамі таксама. Па якіх прычынах, што здарылася?

— Змяніліся часы, змяніліся і мы. А тады, у 1991 годзе, адбыліся першыя кантакты з замежнымі эканамістамі, у тым ліку супрацоўнікамі Сусветнага банка. Памятаю, вельмі часта суразмоўцы не разумелі адзін аднаго, бо размаўлялі на розных эканамічных мовах, па-рознаму глядзелі на стан эканомікі і фінансаў у нашых маладых краінах. Мы, былія савецкія рэспублікі, прасілі дакладных і ясных рэкамендацый, пыталіся, што рабіць, а Захад чымсьці уяўляў, што ж нам прапанаваць, як нам дапамагчы хутчэй выбрацца з багн эканамічных праблем. У 1993 годзе мне давялося ў Вашынгтоне сустракацца з вядучымі супрацоўнікамі Сусветнага банка і Міжнароднага валютнага фонду. Скажу шчыра, яны зрабілі на мяне не самае лепшае ўражанне. Падчас дыскусій, калі мы спрабавалі «выцягнуць» з іх карысныя парады, яны часта адказвалі: бы самі шукайце выйсце, маўляў, вы лепш ведаеце сваю сітуацыю. Пасля тых сустрэч я прытрымліваўся трохі нахабнай пазіцыі: калі я з Беларусі, то я і ведаю лепш за інашэмацка, што і як у нас трэба рабіць.

— Праблема, але вы насамрэч, відаць, знахата самаупоўненні. Калі слухаць парады, то грэх яе не выкарыстаць. Кі так?

— Яно якраз так, але слухаць рэкамендацыі замежных дарадчыкаў трэба, але жыць сваім розумам. Здаравей будзе. Наконт бяздумнага выканання парада самыя яркі прыклад — гэта Кіргізія. Там надзвычай уважліва і паслухмяна ставіліся да ўсіх аўтарытэтных рэкамендацый фонду. Што б ні раілі па прыватызацыі, грашовай палітыцы, скажам, эксперты Міжнароднага валютнага фонду, кансультанты з іншых арганізацый, кіргізы на чале з тагачасным прэзідэнтам Акаевым рэалізавалі ўсе парады з імплэтам і бездакорна. За гэта краіну заахвоцілі — першай сярод постсавецкіх рэспублік прынялі ў Сусветную гандлёвую арганізацыю. А ў выніку атрымалася, што эканоміка паступова разбудавалася і прыйшла ў заняпад, адначасова значна вырасла сацыяльнае напружанне ў грамадстве, пратэстныя настроі ахапілі розныя слаі насельніцтва. А далей — рэвалюцыя, узброеныя дзяржаўныя перавароты.

— Карачай, давярэй, але правярэй. Аднак як тады нам — беларусам, расіянам, украінцам — можна было «праверыць» рэкамендацыі адукаваных прадстаўнікоў з багатых капіталістычных краін, дзе і зарплата была непараўнальна з нашымі, і ў магазінах усяго навалам, а ў нас народ душыўся ў чэр-

гах за малапрайвобнай і зусім не смачнай варанай каўбасой, элементарнымі спажывецкімі вырабамі.

— Сапраўды, тады шмат што рабілася шляхам спроб і памылка, бо развал СССР і лагера сацыялізму, што б сёння ні казаці, застаў усіх знянацку. А там ніхто — ні на Усходзе, ні на Захадзе — не ведаў, як сістэмна і з мінімальнымі матэрыяльнымі і маральнымі стратамі наладзіць пераход ад жорсткай цэнтралізаванай планаванай эканомікі да рынкавай эканомікі з прыватнай уласнасцю, канкурэнцыяй, сваімі правіламі вядзення бізнесу і свабодным гандлем. На гэты конт не было ні аднаведнага вопыту, ні ведаў, ні тэарэтычных распрацовак. Праўда, прыдумай тэрмін — краіны з пераходнай эканомікай. За тое ў постсавецкіх рэспубліках быў моцна аслаблены дзяржаўны і грамадскі кантроль, што ў сваіх карысных мэтах выкарысталі прайдзісёветы і махляры рознага калібру. Буйна расквітнела карупцыя,

паўсюджаныя адказы некалькіх дзясяткаў чалавек і ляглі ў аснову таго, што называлі «Вашынгтонскім кансэнсусам». Потым яго аўтары палічылі: выпрацаваныя ім высновы падыходзяць і краінам з пераходнай эканамікай Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Вось так у значнай ступені выпадкова вынікі аднаго нефармальнага апытання аднаго амерыканскага эканаміста-навукоўца для аднаго рэгіёна планеты сталі амаль ці не класічнай схемай правядзення рэформаў для былых савецкіх рэспублік. Самае цікавае ў гэтай гісторыі тое, што прафесар Уільямсан быў вельмі здзіўлены тым, якую ўвагу ў свеце нечакана надалі вынікам яго апытання, неаднойчы выказаў сваё неразумненне з гэтай нагоды.

— Фармалізм у класічным выглядзе? — Не зусім. «Вашынгтонскі кансэнсус» набыў папулярнасць таму, што змяшчаў набор агульных дэкларацый і рэкамендацый, якія пры жаданні можна правантажваць вельмі шырока — так і гэтак, якія быццам бы падыходзілі кожнай гісторыі краіны Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. У «кансэнсусе» не было аніякай канкрэтыкі. А там прагна чакалі ад Захаду каштоўных парада, а лепш — рынкавай панацыі ад усіх шматлікіх эканамічных хваорб і праблем.

— Такое ўражанне, што сёння, пасля сумнавадомага іпатэчнага крызісу ў Злучаных Штатах, які паступова перарос у глабальны фінансавы крызіс: пасля падзей вакол Грэцыі ў Еўропе, якія пагражаюць развалам еўразоны, ужо знойдзецца мала ахвотнікаў верыць любому гэтаку «кансэнсусу». Нават пры наяўнасці ў ім канкрэтыкі. Вы згодны?

— Часткова. Усе гэтыя 20 гадоў няспынна ішоў працэс актыўнага асэнсавання таго, што ёсць для нас на Захадзе карыснага і некарыснага, што варта пераймаць, а на што лепш не звяртаць увагу. Эканамісты Беларусі, Расіі, Казахстану і Украіны працягваюць і зараз працаваць у кірунку ўзаемаздзеяння з сусветнай эканамікай. Глобалізацыя ніхто не адмяняў. У сваю чаргу заходнія эксперты і даследчыкі больш прадметна і грунтоўна вывучаюць нас, параўноўваюць свае ранейшыя рэкамендацыі з сённяшнім днём у тых жа краінах Адзінай эканамічнай прасторы. Цяпер міжнародныя эксперты куды лепш валодаюць сітуацыяй. Між іншым, спецыялісты Сусветнага банка загадзя прадказвалі глабальны фінансавы крызіс, што гаворыць аб іх высокай кваліфікацыі.

— Леанід Фёдаравіч, раней часта можна было пачуць крытычныя заўвагі аб тым, што ў Сусветным банку і Міжнародным валютным фондах на першых ролях зашмат прадстаўнікоў ЗША. А што вы думаеце наконт гэтага?

— Сёння сітуацыя крыху іншая. У офісах гэтых фінансавых структур, напрыклад, у Сусветным банку, ужо больш працую спецыялістаў з Лацінскай Амерыкі, прадстаўнікоў Індыі, некаторых іншых азіяцкіх і нават афрыканскіх краін. Там мала еўрапейцаў, напрыклад, немцаў ці французцаў, у Сусветным банку іх чамусьці не любяць.

Па вялікім рахунку сёння Сусветны банк і Міжнародны валютны фонд нам не вельмі патрэбны.

— Калі прадоўжыцца развіццё вашага тэзісу аб неабходнасці «жыць сваім розумам», то ці трэба нам надалей шчыльна супрацоўнічаць з глабальнымі фінансавымі структурамі, рэгуляра запрашаць іх місіі да нас?

— Па вялікім рахунку сёння Сусветны банк і Міжнародны валютны фонд нам не вельмі патрэбны. Яны чыкавалі для нас з пункту гледжання статыстыкі, прагнозаў на бліжэйшую і далёкую перспектыву. Прагнозы — паўсядзённая практыка ў дзейнасці Сусветнага банка. Яго супрацоўнікі, якія ўяўляюць сабой міжнародную зборную каманду кваліфікаваных эканамістаў, пастаянна аналізуюць справаздачы больш чым 170 краін свету і на базе зробленых высноў імкнучыся прадказаць шляхі эканамічнага развіцця планеты. У гэтым сэнсе Сусветны банк і Міжнародны валютны фонд уяўляюць для нас каштоўнасць.

Які і перагледзіць аналітыка экспертамі гэтых структур сучасных падзей і з'яў у эканоміцы і фінансав. Напрыклад, у свеце ўзнікла новая дагатуль з'ява — у маштабах планетарнай вытворчасці экспарт пацаў пераважае над імпартам — быццам бы нехта робіць глабальныя прыліскі. Хоць па логіцы паказчыкі экспарту і імпарту павінны быць роўныя, як той казаў, па нулях і без аніякіх разбехаў. Але яны, тым не менш, узніклі ў выніку пэўных працэсаў, чым выклікалі заклапочанасць многіх эканамістаў: як такое здарылася?

— І чаму ж разам усё краіны свету больш прадоўжыць, чым купляюць? — Утварыліся механізмы падзелу тэхналагічных працэсаў унутры карпарацый, у практыку ўвайшлі так званыя трансфертныя цэны, маніпуляцыі з капіталам і г.д. Усё гэта і паспрыяла ўзнікненню гэтай новай з'явы. На яе звярнулі ўвагу якраз эксперты Сусветнага банка. Але да іх ірад рэкамендацый, якія ўвогуле тэарэтычна правільныя, усё ж варта ставіцца абачліва, крытычна іх асэнсавваюць, перш чым пацаў укараняць. Бо на нашай беларускай зямлі не кожная тэорыя прыжывецца і будзе эфектыўна працаваць.

— Няхай замежных дарадчыкі многае «не даганяюць» у нашай рэчаіснасці, але чаму ж аічынныя эканамісты не складуць, скажам, свой «Мінскі кансэнсус»? — Некалі вядома і таленавіты савецкі эканаміст Леанід Абалкін казаў, што наша эканоміка будзе лепшай, калі будучы ў нас і лепшыя эканамісты. На жаль, мала іх сёння. Па гэтай прычыне летас мы перажылі даволі моцны фінансавы і эканамічны ўзрушэнні. Прафесійнасьць, з выдатнай адукацыяй і адпаведным досведам эканамістаў — гэта своеасаблівыя фільтры, якія павінны не пралукаць эканамічна неметагзодныя рашэнні, загадзя сігналазваюць уладам і грамадству аб іх небяспечнасці.

Гутарыў Леанід ЛАХМАНЕНКА

КАМЕНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ЛОГОЙСКОГО РАЙОНА МИНСКОЙ ОБЛАСТИ

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Расходы по подготовке документов	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	аг Камено, участок № 1 623282704101000176	0,2500	2 787 732	7 500 000	750 000
2	д. Мокрадь, участок № 4 623282706601000023	0,2386	2 787 732	7 158 000	715 800
3	д. Липки, участок № 2, 623282705601000016	0,2500	2 787 732	4 500 000	450 000

Задаток перечисляется на р/с 3060619071109, ЦБУ № 611 филиала № 500, Мінское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», код 601, г. Логойска. УНП 600181630, ОКПО 04431547600, код платежа 4901 Каменский сельский исполнительный комитет. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после уведомления о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и земельными участками. Аукцион состоится 25 апреля 2012 года в 11.00 по адресу: Мінская обл., Логойский р-н, аг. Камено, ул. Центральная, д. 7А. Заявление на участие и необходимые документы принимаются до 11.00 19 апреля 2012 года.

Контактные телефоны: (8 01774) 72 3 35, 72 3 81, 72 3 43, (+375 29) 170 02 61.

Наш сайт в Интернете: logoyisk.gov.by

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в деревнях Курганье, Верхмень, Дуброва, Пелика Курганского сельсовета Смолевичского района Минской области

№	Форма проведения аукциона	Открытый
1.	Дата, время и место проведения аукциона	24 апреля 2012 года, в 15.00, д. Курганье, ул. Центральная, 8, Курганский сельисполком, зал заседаний
2.	Продавец и его адрес	Курганский сельский исполнительный комитет, д. Курганье, ул. Центральная, 8
3.	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 — площадь 0,2462 га № 624882506601000111 д. Курганье Лот № 2 — площадь 0,2074 га № 624882506601000113 д. Курганье Лот № 3 — площадь 0,1995 га № 624882501601000033 д. Верхмень Лот № 4 — площадь 0,2500 га № 624882503101000071 д. Дуброва

ТЭАТР ЖЫЦЦЯ

Міністр культуры Беларусі Павел Латушка наведаў Магілёў, дзе браў удзел у адкрыцці міжнароднага моладзевага тэатральнага форуму «M@t.кантакт - 2012».

Тэатральны форум праводзіцца ў Магілёве ўжо ў сёмы раз. Сёлета за тыдзень глядач убачыць 17 спектакляў тэатральных калектываў з 8 краін, у тым ліку Германія, Ізраэль і Славенія.

Творчыя людзі цэняць «M@t.кантакт» за новыя ідэі і называюць магілёўскі тэатральны форум адным з самых цікавых ва Усходняй Еўропе. Глядачы таксама ў захапленні: у залах аншлагі, пра лішні білетчы на спектаклі пытаюцца ўжо больш за месяц.

Сёлета міжнароднае журы ўзначальвае народны артыст Беларусі Віктар МАНАЕУ. Журы ацэніць спектаклі, якія паводле фармату датычацца моладзі, таму эксперыменты з жанрамі, драматургіяй і тэатральнай мовай тут толькі вітаюцца. За тыдзень на сцэне можна пабачыць абсурдысцкую прытку, камедыю аб праблемах чалавеча быцця, пластычны спектакль, дарожную навілу, псіхалагічны монспектакль, віртуальную хроніку, інтэрактыўнае прадстаўленне і танцавальныя перформансы. Дарчы, і адкрыўся «M@t.кантакт - 2012»: 21 сакавіка ўвечары на пляцоўцы каля старажытнага будынка Магілёўскага абласнога драматычнага тэатра цікавым вулічным перформансам, а ўжо потым у зале прайшла ўрачыстая цырымонія, тэатр для дзяцей і моладзі «Вольная прастора» з Арла паказаў мюзікл «Пунсовыя ветразі».

Міністр культуры Павел ЛАТУШКА:

— Вельмі важна, што фестывальны рух у нашай краіне развіваецца. У Беларусі штогод адбываецца 8 міжнародных тэатральных форумаў, і «M@t.кантакт» заняў пачэснае месца ў гэтым шэрагу. Ён мае сваю гісторыю, свайго глядача. Калі падлічыць, то ўжо каля 30 тысяч глядачоў наведалі магілёўскі форум (а гэта вялікая грамада), адбылося 75 спектакляў, прывезеных з 9 краін свету. Вельмі важна, што гэты фестываль скіраваны на моладзь, бо менавіта праца з моладдзю ў сферы культуры з'яўляецца прыярытэтам.

На погляд Паўла Латушкі, які сам лічыцца вялікім аматарам тэатра, вельмі добра, што моладзь цікавіцца тэатральным мастацтвам. І каб яно развівалася, Міністэрства культуры сёлета мяркуюе выдаткаваць сродкі на пабудову калектываў і драматургаў: «Бо за ім, зразумела, будучыня».

Міжнародны тэатральны форум у Магілёве «M@t.кантакт» працягнецца да 27 сакавіка, завершыцца ўрачыстым уручэннем прызой пераможцам.

Ілона ІВАНОВА.

24 сакавіка — Сусветны дзень барацьбы з туберкулёзам

НАДТА ЎСТОЙЛІВАЯ

Беларусь адносіцца да ліку краін з досыць высокім паказчыкам выпадкаў мультырэзістэнтных формаў туберкулёзу — больш за чвэрць ад усіх выпадкаў. Размова ідзе пра множную лекавую ўстойлівасць, калі патрабуецца вельмі працяглае прымяненне рэзервовых, высокатаксічных супрацьтуберкулёзных прэпаратаў.

Паводле слоў прадстаўніка краінавага бюро Сусветнай арганізацыі аховы здароўя Валянца РУСОВІЧА, у цэлым у еўрапейскім рэгіёне назіраецца зніжэнне захваральнасці на туберкулёз, аднак пры гэтым шэраг краін былога Саюза і некаторых іншых краін сутыкаецца з праблемай росту мультырэзістэнтных формаў, узнікнення і перадачы менавіта гэтых відаў штамаў. Спецыялісты міжнародных арганізацый заклікаюць такія краіны павялічыць фінансаванне сваіх нацыянальных праграм па барацьбе з небяспэчнай інфекцыяй. Узбуджальнік туберкулёзу валодае ўнікальнай устойлівасцю выжывання ў знешнім асяроддзі і прыстасаванна да лекаў. А паколькі за апошнія сорак гадоў не было вынайздзена ніводнага новага прэпарата супраць туберкулёзу, а шэраг пацыентаў прыпынялі лячэнне, гэта паспрыяла распаўсюджванню множнай і нават шырокай лекавай устойлівасці.

У нашай краіне за апошнія пяць гадоў знізілася і захваральнасць на туберкулёз, і смертнасць ад яго. Гэта было дасягнута дзякуючы ўкараненню міжнародных падыходаў да лячэння і атрыманню фінансавай падтрымкі з Глобальнага фонду для барацьбы са СНІДам, туберкулёзам і маларыяй. Разам з тым, як адзначае дырэктар РНПЦ пульманалогіі і фтызіятрыі Генадзь ГУРЭВІЧ, для паспяховага лячэння вельмі важныя не толькі наяўнасць супрацьтуберкулёзных прэпаратаў, адэкватная схема лячэння, але і рэгулярны кантроль і прыём на працягу ўсёго тэрміну хіміятэрапіі. «І калі першыя два кампаненты дзяржава забяспечыла і гарантуе, то на трэцім мы сутыкаемся з самай вялікай цяжкасцю, паколькі сярод пацыентаў нямае сацыяльна дэадаптаваных асоб», — кажа спадар Гурэвіч.

У апошнія гады ва ўсіх абласцях стваралася і сетка ўстаноў па забеспячэнні палітыўнага, сімптаматычнага догляду для катэгорыі хронікаў, якіх немагчыма вылучыць поўнацю.

Святлана БАРЫСЕНКА

Усе зоркі...

Ніна Ананіяшвілі ў Мінску папоўніла спіс сваіх партнёраў па сцэне

Успектаклях Тбіліскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета імя Паўліяшвілі, якія былі паказаны ў Мінску, прымалі ўдзел беларускія артысты. У прыватнасці, дзеці, якія толькі вучацца балету, а таксама прафесіяналы беларускага тэатра. Напрыклад, народны артыст Беларусі Ігар Артамонаў стаў партнёрам самой Ніны Ананіяшвілі ў спектаклі «Моцартыяна». Суперзорка сусветнай балетнай сцэны сёння ўзначальвае балетную труп Тбіліскага тэатра оперы і балета, на гэтую пасаду яе запрасіў сам прэзідэнт Грузіі Міхаіл Саакашвілі. За некалькі гадоў кіраўніцтва Ніна вельмі змяніла стаўленне да грузінскага балета. Яна ўзбагаціла тэатр пастаноўкамі ў сучаснай харэаграфіі, якой не вельмі шмат на сценах былога Савецкага Саюза. Сем аднаактовых балетаў у гэтыя дні (23-24 сакавіка) прадстаўляюцца ў Мінску. Чароўная Ніна, якую за 30 гадоў творчай кар'еры ведалі і лаюлілі ў лепшых балетных трупях свету, дагэтуль танцуе. І Мінск мо пабачыць яе на сцэне.

Але не толькі гэтым каштоўнымі спектаклямі грузінскага балета. На сцэне Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі дзякуючы грузінскай трупі можна пабачыць харэаграфію Джорджа Баланчына, Іржы Кіліяна, Аляксея Ратманскага, Міхаіла Фокіна, Трэя Макінтайра...

Народная артыстка Грузіі, народная артыстка Расіі з задавальненнем гаворыць пра сяброўскія сувязі з беларускім тэатрам, якія ўсталяваліся ў апошнія гады: паміж балетнымі тэатрамі нашых краін падпісаны мемарандум аб супрацоўніцтве. — Наш чарговы прыезд у Мінск — гэта магчымае паказаць новы рэпертуар. За гэтую магчымасць трэба выказаць асаблівае падзяку спонсарам, якія падтрымліваюць культуру і мастацтва (у прыватнасці, «Белінвестбанк» — Аўт.). Таму што тасункі паміж тэатрамі вельмі важныя, як важныя абмяненныя гастролі, сумесныя праекты. Гэтым разам у

Мінску ўпершыню мы будзем выступаць з вашымі дзецьмі, якія займаюцца ў харэаграфічным каледжы (яны будуць браць удзел у нашым спектаклі «Моцартыяна»). Таксама беларускі артыст Ігар Артамонаў будзе танцаваць разам са мной. Ён ужо танцаваў у гэтым спектаклі ў Тбілісі. Гэта было цікавае супрацоўніцтва, якое мы пастараемся працягнуць, каб мець большыя магчымасці абменных спектакляў і абмену артыстамі. У вас іх вельмі многа — добры і таленавіты. У іх ёсць цікавасць стаць танцаваць нешта іншае, з іншым рэпертуарам. З цяперашнім кіраўніком беларускага балета Юрыем Траянам мы ведаем адзін аднаго вельмі даўно: ён нам дапамагаў тут падчас рэпетыцый з Андрэсам Лепам, калі мы рыхтаваліся на конкурс у Амерыку (гэта быў нумар у харэаграфіі Валянціна Елізар'ева. — Аўт.).

Наша супрацоўніцтва з вашымі артыстамі ў Тбілісі было паспяховым. Таму што ў артыстаў былі магчымасці паспрабаваць іншую харэаграфію. Ваша балетная трупа вельмі добра ведае класічныя пастаноўкі. Калі мы з Юрыем Траянам гаварылі пра супрацоўніцтва, то ён прапанаваў такі варыянт, каб вашы артысты да нас прыехалі і танцавалі таго ж Баланчына. Летас мы гэтую ідэю ажыццявілі, Ігар Артамонаў да нас прыехаў. Яму было цікава, але ён хваліўся. Я яму сказала, што ведаю сама: калі танцуеш класіку і робіш гэта ўсё жыццё, то ты баішся нешта іншае паспрабаваць. «Я ж гэтага ніколі не рабіў...» — «Ну і што? Зробіш». У выніку атрымалася вельмі добра. Ён танцаваў у спектаклі ў Тбілісі, яшчэ мы ездзілі разам на гастролі. Як і з Дзянісам Клімуком. Ігар танцаваў з намі Баланчына, а Дзяніс танцаваў з намі «Падарунак». Эштана, англійскаму харэаграфу. Таксама ездзілі з намі на гастролі. І калі мы паланавілі гастролі ў Мінску, то я хачела, каб Дзяніс таксама станцаваў з намі. Але па тэхнічных прычынах аказалася немагчыма паказаць гэтую пастаноўку. А Баланчына тэхнічна аказалася прывезці прасцей. Я з Ігарам Артамонавым дагэтуль не танцавала, гэта адбудзецца ўпершыню тут. Такім чынам у маім спісе прывабіцца яшчэ адзін партнёр.

— Як грузінскія артысты адаптуюцца да беларускай сцэны? — У вас, мне здаецца, адна з самых вялікіх сцэн у свеце. Сапраўды, вялікі тэатр, ён апраўдвае назву. У нас тэатр значна меншы, мы працуем на значна меншай сцэне, асабліва цяпер, калі даём спектаклі ў драматычных тэатрах. Я думаю, што мае артысты будуць у шоку, які мінулы прыезд у Мінск: пабачыць вялікую сцэну, яшчэ патрэбна акліматызавацца да такой сцэны. Для мініяцюрных балетаў, якія мы прывезлі, вялікая сцэна значна складанейшая. І яшчэ ў вас сцэна пакатая. У нас роўная падлога. А сувязі з гэтым знікаюць праблемы, якія трэба пера-

адолець. Я ўсё жыццё пакутвала ад гэтага. Таму што ў Вялікім тэатры Расіі таксама быў нахіл. А калі ехала на Захад, у Амерыку, там была роўная падлога. Мне трэба было корпус перастраіваць то ўперад, то назад. Таксама з партнёрам: патрэбен час, каб наладзіць свой баланс. Уявіце: мы ўвесь час стам на пунтах на невялікім пятакчу. Увесь час трэба знаходзіць правільны баланс, каб глядач нічога не заўважыў. Але людзі працягваюць разважаюць так: глядач не павінен ведаць нашы цяжкасці.

У нас ёсць надзея, што праз сезон наш тэатр адкрыецца. Будынак яго старажытны, прыгожы, таму яму быў вельмі патрэбен рамонт. Але такі, каб захавала яго першаасны выгляд — у нас гістарычны будынак. Але ўнутраныя ўмовы, тэхнічнае абсталяванне будзе зменена. З намі раіліся, што і як трэба зрабіць, каб гэта быў сучасны тэатр па тэхнічных параметрах. Архітэктары прыходзілі, усе дэталі абмяркоўвалі, нават тое, з якога боку люстра паставіць, якую зрабіць падлогу, які лінолеум пакласці, каб артыстам было зручна. На сённяшні дзень тэатр патрабуе іншага напавення, трэба думаць, як гэта зрабіць, каб нічога не парушыць. Таму рэканструкцыя ідзе не так хутка, як бы нам хачелася. Калі я дзведзалася, у якія тэрміны быў зроблены рамонт у вялікім тэатры, то была ўражана: для такога вялікага тэатра, які у вас, усё невяргодна хутка скончылі.

Ніна Ананіяшвілі з балетам прыехала ў Мінск на некалькі дзён. Дома яе чакае муж (міністр замежных спраў Грузіі) і шасцігадовая дачка: — Яна расце ў тэатры, вакол балета, але балетам не займаецца, а займаецца музыкой. Калі яна была маленькай, то я, як цыганка, яе з сабой вазіла. Зараз яна расстроілася, што я яе не ўзяла. Наступны раз буду думаць, які прывезці яе з сабой.

Ларыса ЦІМОШЫК

ВЫСТАЙКА ПАСЛЯВЕННАЙ ЖАНОЧАЙ МОДЫ

адкрыецца ў музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

Некалькі месяцаў у Беларускай дзяржаўнай музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны збіралі прадметы побыту, уборы і аксесуары жаночай пасляваеннай моды. Усё гэта можна будзе убачыць на выстаўцы, якая адкрылася тут 23 сакавіка. Разам з мінчанамі супрацоўнікам музея ўдалося адшукаць больш за 800 каштоўных экспанатаў. Сярод іх пудраніцы, флакончыкі з падпарфуму, плойкі, капальшчыкі, сукенкі з крэпадэшыну, сурвоткі, сумачкі і іншыя сямейныя рэліквіі. Намала прадстаўлена на стандарх фотаздымкі таго часу. Выстаўка працягнецца не менш як два месяцы.

«Мінск—Навіны».

Тэма, падказаная чытачом

ДЫМ ЦЫГАРЭТ З МЕНТОЛАМ...

Ёсць такі жарт: курэнне выклікае мільцы. На самой справе, калі вашы суседзі рэгулярна кураць у пад'ездзе, лепш звяртацца ў ЖЭС — будзе больш карысці. Але гэта пасля таго, калі на курцоў не падзейнічаюць надрукаваная прыгожым шрыфтам таблічка «Просьба не курыць» і вашы інтэлігентныя заўгаі. Алгарытм вашых дзеянняў чытайце ніжэй, але спачатку...

...ПАДЛІЧНЫМ ВЫДАТКІ (ДЛЯ ТАГО, КАБ НАБРАЦЦА РАШУЧАСЦІ)

Грошы, якія чалавек плаціць за пакач цыгарэт — гэта самая меншая частка яго выдаткаў. Усім вядома, што за сваю дрэнную звычку ён плаціць яшчэ і здароўем. І калі б у кошт тытунёвых вырабаў закладваліся сумы, якія кураць траціць, калі лёгчы наступствы свайго курэння, то кошт цыгарэт узрос бы ў шмат разоў.

Крыўдна тое, што курцы самастойна плаціць грошы толькі за цыгарэты. Балынічныя лісты яму аплатава працадаўца, а самую галоўную плату — плату здароўем — аматар цыгарэт дзеліць пароўну з навакольнымі. Бо чалавек, які стаіць побач з ім, падвяргаецца такому ж уздзеянню, хіба што ў меншай канцэнтрацыі. Гэта значыць, ён гэтак жа ўдыхае больш за 4000 хімікатаў, у тым ліку 69 даказаных канцэрагенаў. Асабліва ўспрымальны да пасіўнага курэння жанчыны і дзеці.

Малыя часцей пакутуюць на лёгчаныя захворванні, а ў жанчын на 70% павялічваецца рызыка развіцця раку малочнай залозы.

ЯК АБАРАЊАЦЬ СЯБЕ І ДЗЯЦЕЙ?

Забарона на курэнне ў грамадскіх месцах ёсць практычна ва ўсіх краінах свету, у тым ліку і ў нашай. Так, згодна з артыкулам 17.9 Адміністрацыйнага кодэкса, курэнне ў месцах, дзе яно ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі забаронена, цягне за сабой штраф у памеры да чатырох базавых велічынь. Нагадаем, што, пачынаючы з красавіка, базавая велічыня будзе 100 тыс. рублёў.

Штогод у свеце сотні тысяч людзей, якія ніколі не куралі, паміраюць ад хвароб, прычынай якіх з'яўляецца ўдыханне другаснага тытунёвага дыму.

А вось распаўсюджанае ў нас курэнне на лесвічных пляцоўках тычыцца зусім іншага артыкула і пакаранне за яго прадугледжана больш жорсткае. Калі кураць атрачувае сваіх суседзяў тытунёвым дымам, ён парушае «Правілы карыстання жыллымі памяшканнямі, утрымання жылых і дапаможных памяшканняў жылых дамоў у Рэспубліцы Беларусь», у якіх чорным па белым напісана: «Не дапускаецца курэнне ў падсобных памяшканнях кватэры, дзе пражываюць некалькі наймальнікаў ці уласнікаў, а таксама ў дапаможных памяшканнях жылга дома». Штраф за

курэнне ў пад'ездах, калідорах, на лесвічных маршах і ў іншых дапаможных памяшканнях жылга дома складае ад 10 да 30 базавых велічынь (арт.21.16 Кодэкса аб адміністрацыйных паршэннях (КаАП)).

Так што калі сусед рэгулярна абкурвае вашу лесвічную клетку і на вашы ветлівыя заўвагі не рэагуе, не трэба цяпершэ. Вы звязваецца з майстрам ЖЭС-Са (лепш звяртацца пісьмова), каб ён выдаў курцу прадпісанне — асабіста ў рукі пад роспіс або заказным лістом з паведамленнем. Калі той не рэагуе, майстар складае пратакол. Далей ЖЭС звярнецца ў суд, які накладзе на няцямлівага суседа штраф.

Дарчы, пратакол па арт. 21.16 КаАП можа скласці не толькі майстар ЖЭС-Са, але і ўпаўнаважаны службовы асоба сельскіх, пасялковых, раённых, гарадскіх і абласных выканаўчых камітэтаў, адміністрацый раёнаў у гарадах, а таксама органы, якія ажыццяўляюць дзяржаўны санітарны нагляд.

Але, скардзячыся на падобную сітуацыю, будзьце гатовымі да таго, што, магчыма, вам давядзецца выступаць у судзе ў якасці сведы. Так, гэта няпрэмае. Але лепш ісці да канца, і не толькі дзеля вашага здароўя, але і здароўя вашых дзяцей. Сёння ў нас ёсць усе юрыдычныя магчымасці, каб адстаяць сваё права дыхаць чыстым паветрам.

Святлана БУСЬКО

Спаконвечнае

ГУКІ АБУДЖЭННЯ

Каб у Беларусь прыйшла вясна, ёй патрэбна асаблівае запрашэнне

Нездарма ж у народзе ёсць асобны абрад — «Гуканне вясны». Паколькі вясну чакаюць усё, то і клікаць яе трэба разам. Прыняць удзел у гэтым абрадзе запрашае ў суботу 24 сакавіка Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту.

Гэта самае прыдатнае месца, дзе гараджане, сучасныя, «праснуўтыя», модныя, але стомленыя аднастайнасцю існавання, могуць удыхнуць паветра і даць волю сваім эмоцыям. Сярод вясковых драўляных хат, якія раскінуліся па пагорках на доваілі вялікай тэрыторыі, можна знайсці месціца, дзе і сваёй кампаніяй прытуліцца, альбо знайсці сабе кампанію літаральна тут. Падчас забаў, гульні, стаўшай ў карагод. І заспяваюшы простыя беларускія песні. Бо колькі ў народзе існавала песень-вяснянак, якія дапамагалі паклікаць вясну! Пасля доўгай зімы хачелася змен, цяпла і абуджэння жыцця — калісьці для беларусаў пачаткам года лічылася менавіта вясна. Калі сыходзіць снег, зямля адтайвае і рыхтуецца прыняць зерне будучага ўраджаю. І хоць зараз мы маем іншы календар, але усё роўна да вясні ставімся як да пары, якая дае ачышчэнне, надзею на абуджэнне і далейшы росквіт. Нездарма адна з цікавостак свята — спальванне чучала зямлі. Калісьці ў агонь ішлі старыя рэчы: калі чалавек пачынае новае жыццё, то пазбаўляецца ад таго, што ўжо непазрэзна, спадзеючыся, што праца дасць магчымасць зноў нажыць дабро. Нашы далёкія продкі жылі з таго, што апрацоўвалі зямлю і ў гэты час найбольш адчувалі, што сапраўднае актыўнае жыццё прыходзіць разам з працай на зямлі.

Але пакуль вясну толькі клічуць, то самае праёмнае — адчуць яе пах у паветры, пагуліць на прасторах, якія вызваліліся ад снегу, дзе кожны можа адчуць сваю прыналежнасць да зямлі, нават калі ўжо не займаецца яе апрацоўкай. Вясняныя гульні і спевы для дзяцей і дарослых прапаюць супраціўнасці музея ў Строчыцах, што пад Мінскам. Але гэтае свята адзначаецца ў кожным рэгіёне ў свае тэрміны (бо вясняна па Беларусі кроцьчэ пастанова) і згодна са сваімі традыцыямі: ёсць усё-такі асаблівасці ў абрадах, якія дахлілі да нашых дзён і дзе-нідзе захаваліся.

Адзначыць «Гуканне вясны» — усё адно, што ўдыхнуць вясновага паветра дзеля бадзёрсці. Яна спатрэбіцца, бо наперадзе яшчэ Вялікідзень, а да яго некалькі тыднёў выпрабавання духу. Усё-такі нашы продкі зразумелі, што пасля вясновага абуджэння фізічнага цела прыходзіць вясновае абуджэнне і ачышчэнне душы.

Ларыса ЦІМОШЫК

МІЖ ІНШЫМ

Вам эмфізэму лёгкіх ці імпацэнцыю?

На цыгарэтных пачках з'яўца жудасныя малюнкi ў краінах ЕўразЭС, у які ўваходзяць Беларусь, Расія, Казахстан, Кыргызстан і Таджыкістан, на ўпакоўках тытунёвых вырабаў з 1 ліпеня 2010 года з'явіцца наглядныя малюнкi аб шкодзе курэння.

На фотаздымках будучы адлюстраваны наступствы курэння: зморшчаныя і забітыя сімоламі лёгкія, кранутая гангрэнай нага без аднаго пальца, счарнелыя зубы і пасінаея немаўля — ахвяра выкідышу «Страшылікі» будучы друкавацца на абодвух баках пачка, прычым кожная выява павінна будзе займаць не менш за 50% плошчы паверхні.

Фотаздымкі будзе суправаджаць подпіс: на мясцовай мове з аднаго боку, на рускай — з другога. Сярод гэтых надпісаў ёсць і ўжо знаёмыя нашым курцам фразы, і новыя: «Курэнне выклікае інфаркты і інсульты», «Курэнне выклікае эмфізэму лёгкіх», «Абараніце дзяцей ад тытунёвага дыму», «Курэнне выклікае імпацэнцыю», «Курэнне выклікае зарадзэнне і выпадзенне зубоў». На думку некаторых медыкаў, страшныя карцінкі — самы моцны сродак прапаганды здаровага ладу жыцця. Планыецца, што дэманстрацыя наступстваў згубнай звычкі прывядзе да зніжэння колькасці курцоў на 20%.

Открытие акционерное общество «Стройтрест №3 Ордена Октябрьской революции»

Адрес: г. Солигорск Минской обл., ул. Козлова, 37, тел./факс 8-0174-229946

Основной вид деятельности: общестроительные работы

Бухгалтерский баланс на 01 января 2012 года

№ строки	АКТИВ	в млн рублей		№ строки	ПАССИВ	в млн рублей	
		На начало года	На конец года			На начало года	На конец года
190	Внеоборотные активы	163215	320205	410	Уставный фонд	48	48
210	Запасы и затраты	71500	135682	420	Резервный фонд	4340	5512
220	Налоги по приобретенным ценностям	6791	18166	430	Добавочный фонд	161896	332476
230	Дебиторская задолженность	0	0	460	Целевое финансирование	135	23
240	Дебиторская задолженность	81609	114505	470	Доходы будущих периодов	363	1195
250	Расчеты с учредителями	0	0	490	Итого капитал и резервы	166782	339954
260	Денежные средства	35526	30351	510	Долгосрочные кредиты и займы	37598	28254
270	Финансовые вложения	147	149	520	Прочие долгосрочные обязательства	4583	4866
280	Прочие оборотные активы	203	337	590	Итого долгосрочные обязательства	42181	33120
290	Итого оборотные активы	195238	299190	610	Краткосрочные кредиты и займы	22707	16066
300	БАЛАНС	358453	619395	620	Кредиторская задолженность	125408	228543
				630	Задолженность перед учредителями	1375	1712
				650	Резервы предстоящих расходов	0	0
				690	Итого краткосрочные обязательства	149490	246321
				700	БАЛАНС	358453	619395

Отчет о прибылях и убытках за 2011 год

Наименование показателя	Код стр.	За отчетный период
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг (		

СЛОНИМСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ПОД СТРОИТЕЛЬСТВО И ОБСЛУЖИВАНИЕ ТОРГОВЫХ ОБЪЕКТОВ

Table with 10 columns: Номер лота, Наименование объекта, Местонахождение объекта, Площадь земельного участка, Кадастровый номер, Начальная цена продажи, Сумма задатка, Стоимость затрат на формирование земельного участка, Форма проведения аукциона, Срок аренды участка. Contains 5 lots of land for sale/lease.

Условия продажи объекта: 1. Внесение победителем аукциона залога... 2. Возмещение победителем аукциона расходов... 3. Заключение победителем аукциона договора аренды... 4. Получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведение работ... 5. Строительство торгового объекта... 6. Получение разрешения на ввод объекта в эксплуатацию... 7. Приемка объекта в эксплуатацию... 8. Возмещение победителем аукциона расходов... 9. Возмещение победителем аукциона расходов... 10. Возмещение победителем аукциона расходов...

ДЭПАРТАМЕНТ ПА КАШОУНЫХ ПАПЕРАХ Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь ЗАВЕРНА «23» лютага 2012 г. Сушко С.А.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций открытого акционерного общества «Белагропромбанк» для физических лиц сто пятнадцатого, сто шестнадцатого, сто семнадцатого, сто восемнадцатого, сто девятнадцатого выпусков

1. Наименование эмитента: а) полное наименование: на белорусском языке – открытое акционерное товарищество «Белагропромбанк»; на русском языке – открытое акционерное общество «Белагропромбанк» (далее – Банк); б) сокращенное наименование: на белорусском языке – ААТ «Белагропромбанк»; на русском языке – ОАО «Белагропромбанк».

2. Место нахождения Банка, телефон, факс, электронный адрес (e-mail) Местонахождение Банка: 220036, г. Минск, пр-т Жукова, 3. Телефон: (017) 229 63 25, факс (017) 229 64 43 Электронный адрес E-mail: info@belapb.by УНП 100693551.

3. Наименование периодического печатного издания, в котором ежегодно будет публиковаться бухгалтерский баланс, отчет о прибыли и убытках, и сроки их публикации Бухгалтерский баланс и отчет о прибыли и убытках Банка ежегодно публикуются в газетах «Звязда» и «Рэспубліка» не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года. Бухгалтерский баланс на 1 января 2011 года и отчет о прибыли и убытках за 2010 год опубликованы Банком 30.03.2011 в газете «Звязда» и 31.03.2011 в газете «Рэспубліка».

4. Размер уставного фонда Банка Уставный фонд Банка составляет 6 603 635 046 000 (Шесть триллионов шестьсот три миллиарда шестьсот тридцать пять миллионов сорок шесть тысяч) белорусских рублей.

5. Дата, номер государственной регистрации Банка и наименование органа, его зарегистрировавшего Банк преобразован из Белорусского республиканского банка Агропромбанк СССР учредительной конференцией 11.02.1991 и зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь 03.09.1991, регистрационный №20. Устав Банка утвержден общим собранием акционеров 11.02.1991 (протокол №1) (с изменениями и дополнениями, зарегистрированными в Национальном банке Республики Беларусь 30.12.2011).

Банк в своей деятельности руководствуется законодательством Республики Беларусь, международными договорами Республики Беларусь, локальными нормативными правовыми актами Банка, а также Уставом Банка.

6. Сведения о проведении открытой продажи облигаций сто пятнадцатого, сто шестнадцатого, сто семнадцатого, сто восемнадцатого, сто девятнадцатого выпусков

6.1. Дата принятия решения о выпуске облигаций и наименование органа, принявшего это решение Решения о выпуске облигаций сто пятнадцатого, сто шестнадцатого, сто семнадцатого, сто восемнадцатого, сто девятнадцатого выпусков для физических лиц в соответствии с Уставом Банка утверждены Наблюдательным советом Банка 01.02.2012, протокол № 2.

6.2. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям Выпуски облигаций осуществляются без обеспечения по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь при условии, что общий размер обязательств по таким облигациям не превышает 80 процентов нормативного капитала Банка (подпункт 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28 апреля 2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг»).

По состоянию на 01.01.2012 нормативный капитал Банка составляет 6 624 815,2 млн. бел. рублей.

6.3. Цель выпуска облигаций и направления использования средств, полученных от размещения облигаций Выпуски облигаций осуществляются в целях привлечения денежных средств физических лиц. Привлеченные средства от размещения облигаций будут направлены на кредитную поддержку населения, а также на финансирование реального сектора экономики.

6.4. Выпуски облигаций согласованы Национальным банком Республики Беларусь (постановление Правления Национального банка Республики Беларусь от 14.02.2012 № 48).

6.5. Форма выпуска и вид облигаций, объем эмиссии, количество, номинальная стоимость облигаций:

Table with 5 columns: № выпуска, Валюта займа, Форма выпуска и вид облигаций, Объем эмиссии, Количество облигаций (шт.), Серия, номера облигаций, Номинальная стоимость.

6.6. Период проведения открытой продажи облигаций Дата начала периода размещения облигаций – 02.04.2012, дата окончания периода размещения облигаций – 01.04.2013.

6.7. Место и время проведения открытой продажи облигаций Размещение облигаций сто пятнадцатого, сто шестнадцатого, сто семнадцатого, сто восемнадцатого, сто девятнадцатого выпусков осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Размещение (продажа) облигаций Банка производится после согласования Национальным банком Республики Беларусь выпусков облигаций, регистрации в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпусков облигаций, опубликования заверенной Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь краткой информации об открытой продаже облигаций сто пятнадцатого, сто шестнадцатого, сто семнадцатого, сто восемнадцатого, сто девятнадцатого выпусков.

Первичное размещение облигаций осуществляется на внебиржевом рынке путем открытой продажи в филиалах, отделениях, расчетно-кассовых центрах, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка в течение их рабочего времени. Владельцами облигаций могут быть только физические лица – резиденты и нерезиденты, приобретающие их не в целях предпринимательской деятельности.

Облигации продаются по их номинальной стоимости в валюте номинала. В оплату облигаций физические лица обязаны внести денежные средства наличными либо перечислить в Банк в безналичном порядке.

6.8. Срок обращения облигаций Срок обращения облигаций – 548 календарных дней с 02.04.2012 по 02.10.2013. День начала размещения облигаций и день начала погашения облигаций считаются одним днем.

Обращение облигаций сто пятнадцатого, сто шестнадцатого, сто семнадцатого, сто восемнадцатого, сто девятнадцатого выпусков осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.9. Дата начала погашения облигаций – 02.10.2013.

6.10. Порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты, период начисления процентного дохода Выплата дохода по облигациям производится 1 раз в 6 месяцев в виде процентного дохода при условии предъявления физическим лицом оригинала облигации в Банк.

Table: ПЕРИОД НАЧИСЛЕНИЯ ПРОЦЕНТНОГО ДОХОДА. Columns: Порядковый номер периода начисления дохода, Начало периода, Конец периода, Продолжительность периода (дней). Rows: 1, 2, 3, ИТОГО.

Начисление процентного дохода осуществляется со дня, следующего за днем размещения соответствующей облигации, по 02.10.2013 включительно. С 03.10.2013 процентный доход не начисляется.

Процентный доход по облигациям начисляется с даты, следующей за датой ее продажи Банком, по дату начала выплаты процентного дохода за период начисления дохода, в котором была продана облигация, включительно. Процентный доход за последующие периоды начисления (включая последний) начисляется с даты, следующей за датой начала выплаты дохода за предшествующий период начисления дохода, по дату начала выплаты процентного дохода по данному периоду начисления дохода включительно (дата начала погашения – 02.10.2013).

Выплата процентного дохода осуществляется за полностью истекшие периоды начисления дохода. Расчет процентного дохода производится путем его начисления на номинал облигации за период начисления дохода по процентной ставке, равной 9 (Девять) процентов годовых.

Расчет процентного дохода осуществляется по следующей формуле:

D = (Hx П x Пn) x ((T365 + T366) / (365 * 366)), где:

D – процентный доход по процентным облигациям, выплачиваемый периодически в течение срока их обращения;

Hп – номинальная стоимость облигации;

Пп – ставка дохода (9% годовых) за период начисления дохода;

T365 – количество дней периода начисления дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 365 дней;

T366 – количество дней периода начисления дохода, приходящееся на календарный год, состоящий из 366 дней.

День размещения облигации и день выплаты процентного дохода за период начисления дохода, в котором была продана облигация, считаются одним днем. День выплаты дохода за предшествующий период начисления процентного дохода и день выплаты дохода за текущий период начисления дохода (дата погашения) считаются одним днем.

Выплата процентного дохода по облигации осуществляется филиалами, отделениями, расчетно-кассовыми центрами, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка в течение их рабочего времени. В случае, если день начала выплаты процентного дохода выпадает на нерабочий день, выплата процентного дохода осуществляется, начиная с первого рабочего дня, следующего за нерабочим днем. Под нерабочими днями в настоящей Краткой информации понимаются выходные дни, государственные праздники, праздничные дни и другие, являющиеся нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.11. Условия и порядок досрочного погашения облигаций Владельцы облигаций могут предъявить их к досрочному погашению по истечении 180 дней после даты приобретения. Выплата части процентного дохода не производится.

6.12. Порядок погашения облигаций Облигации предоставляются своим владельцам право на получение номинальной стоимости облигаций при их погашении в денежных единицах, в которых выражена их номинальная стоимость.

Облигация погашается по требованию ее владельца при предъявлении оригинала облигации в Банк независимо от сроков обращения владельца облигации. Дата начала погашения облигации – 02.10.2013. При погашении облигации владельцу выплачивается номинальная стоимость облигации наличными деньгами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

6.13. Условия и порядок возврата средств инвесторам при записании выпуска облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь В случае запрета Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь выпуска облигаций Банк в срок не позднее 30 дней с момента принятия указанного решения возвращает владельцам облигаций денежные средства, полученные в оплату размещенных ценных бумаг.

6.14. Дата и номер государственной регистрации облигаций Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 23 февраля 2012 года. Регистрационный номер: Сто пятнадцатого выпуска: 5-200-02-1387; Сто шестнадцатого выпуска: 5-200-02-1388; Сто семнадцатого выпуска: 5-200-02-1389; Сто восемнадцатого выпуска: 5-200-02-1390; Сто девятнадцатого выпуска: 5-200-02-1391.

7. Место, время и способ ознакомления с более подробной информацией (проспектом эмиссии облигаций) С более подробной информацией (проспектом эмиссии облигаций) можно ознакомиться в филиалах, отделениях, расчетно-кассовых центрах, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка в течение их рабочего времени.

Адреса филиалов Банка и телефоны, по которым можно получить справку о продаже облигаций:

- г. Брест, ул. Воровского, 11, тел.: (8-0162) 27-06-61, 27-06-01; г. Витебск, ул. Димитрова, 31, тел.: (8-0212) 35-00-62, 37-05-23; г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, тел.: (8-0232) 79-26-49, 79-26-98; г. Гродно, ул. Советских Пограничников, 110, тел.: (8-0152) 52-64-76; г. Могилев, пр-т Мира, 55, тел.: (8-0222) 29-38-00, 29-38-01; г. Минск, пр-т Победителей, 91, тел.: (8-017) 209-77-67, 209-77-69; г. Минск, ул. Ольшешского, 24, тел.: (8-017) 229-65-74, 229-65-30; г. Минск, пр-т Жукова, 3, тел.: (8-017) 218-58-35, 218-58-37.

Заместитель Председателя Правления ОАО «Белагропромбанк» С.П.Чугай

Главный бухгалтер ОАО «Белагропромбанк» М.А.Шаповалова

Телефон Контакт-центра Банка – 136 8.00–20.00 – рабочие дни, 8.00–18.00 – выходные и праздничные дни. Звонки со стационарных телефонов, сотовых телефонов (GSM, UIC, velcom, MTC) – по тарифам операторов связи. Консультации оказываются бесплатно.

www.belapb.by Лицензия на осуществление банковской деятельности от 22.07.2009 № 2, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

Advertisement for 'Звезда' newspaper. Features: '3 БЯСПЛАТНЫМІ ўкладкамі' (3 free inserts), 'МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ' (Local Self-Government), 'СВАЯ СПРАВА' (My Case), 'КРАТКАЯ ЗАДАЧА' (Short Task). Includes contact information for subscriptions and advertising.

Advertisement for 'УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 26 апреля 2012 г. проводит повторный открытый аукцион № 06-А-12 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минск'. Includes details about the auction, list of lots, and contact information.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ АУКЦИОНА НА ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ ПРАВА НА ЗАГОТОВКУ И (ИЛИ) ЗАКУПКУ ВИНОГРАДНОЙ УЛИТКИ НА ТЕРРИТОРИИ СЛОНИМСКОГО РАЙОНА

Номер лота	Лот 1
Предмет аукциона	Право на заготовку и (или) закупку виноградной улитки
Территория, на которой предоставляется право на заготовку и (или) закупку виноградной улитки	Слонимский район
Условия заготовки и (или) закупки	1. Предоставление права на заготовку и (или) закупку виноградной улитки в объеме более 10000 кг. 2. Согласно заключению, выданному ГНПО «Научно-практический центр национальной Академии наук Беларуси по биоресурсам» от 02.03.2012 предельно допустимый объем изъятия в Слонимском районе 37 330 килограммов
Начальная цена продажи ("базовых величин), рублей	5250000 (50)
Сумма задатка в размере 30 процентов от начальной цены продажи ("базовых величин), рублей	1575000 (15)
Срок предоставления права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства	Не менее 3 лет

* Отплата производится в белорусских рублях, исходя из размера базовых величин, установленной на день оплаты.
1. Лицо, желающее принять участие в аукционе в адрес Слонимского райисполкома, представляет:

- заявление на участие в аукционе;
- заявление на участие в аукционе с указанием размера суммы задатка на расчет 3604525001568 в ЦБУ № 422 филиала № 402 ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 688, УНП 500010377, получать платежа - Слонимский райисполком.
Гражданин – копию документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования (паспорт).

Индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования.
Представитель юридического лица – копию свидетельства индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность.

Юридическое лицо – представителем или уполномоченному должностному лицу юридического лица (Республики Беларусь) – доверенным юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, или устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

Юридическое лицо – нерезидент Республики Беларусь – представителем или уполномоченному должностному лицу иностранного юридического лица – легализованное в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством Республики Беларусь, засвидетельствованное в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности – выписки из реестра страны происхождения или иной кредитно-финансовой организации, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

Представитель иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

Аукцион по конкретному предмету аукциона признается **неуспешным** -
- заявление на участие в нем по конкретному предмету аукциона подано менее чем двумя участниками;
- ни один из его участников после трехкратного объявления первой цены не подает аукционный номер;
- ни один из его участников в соответствии с решением комиссии по проведению аукциона не был признан победителем.

3. Не допускается начало торгов и продажа предмета аукциона по начальной цене в торгах, если заявка на участие в аукционе подана в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, которое не является объектом спора и на которое претендуют два участника торгов и более.
В случае, если заявка на участие в торгах подана только одним участником, право на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

4. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
5. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
6. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
7. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
8. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
9. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
10. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
11. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
12. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
13. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
14. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
15. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
16. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
17. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
18. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
19. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
20. Торги проводятся в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

ИЗВЕЩЕНИЕ

Государственное предприятие «Минскстрой» доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменений в проектные декларации о строительстве жилых и нежилых помещений объекта «Жилой район Маскочащина, Микрорайон Маскочащина-6, Жилой дом № 22 по генплану» в г. Минске, опубликованные в газете «Звязда» 18 августа 2011 года, 21 октября 2011 года, 8 декабря 2011 года.
Начало строительства по акту установленные даты начала строительства (продление А КТП 45-103-122-2008) — 21 марта 2012 года.
Предполагаемый срок ввода жилого дома в эксплуатацию в соответствии с ПОС — 20 октября 2012 года.
Генеральный директор Н.В. Милошевич.

ООО «ДИНАСИСТЕЯ»

сообщает о внесении дополнений в проектную декларацию, опубликованную в газете «Звязда» № 43 (27158) от 03.03.2012 г.
Объект: «Многоквартирные жилые дома, не относящиеся к домам повышенной комфортности, с помещением административного назначения, высоким временной автономности УТ «Гаражи, автостоянки и парковки» на пересечении ул. Крупской и ул. Малинина с многоярусной гараж-стоянкой по ул. Крупской, первый этап – строительство жилых домов №№ 9, 10, 11 и 12 по генплану».
Дополнительно предлагается для заключения договоров создания объектов долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий:
- одна двухкомнатная квартира на 8 этаже в жилом доме № 10 по генплану (секция 2) серия М464-У1 общей площадью 57,92 м²;
- две трехкомнатные квартиры на 6 и 7 этажах жилого дома № 9 по генплану (секция 2) серия М464-У1 общей площадью 79,31 м²;
- одна трехкомнатная квартира на 4 этаже в жилом доме № 9 по генплану (секция 1) 111-90 БС41 общей площадью 82,05 м².

ООО «Элитмаст» в лице ликвидатора ЗАО «Правовая компания «Антикризисный консалтинг» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 04.04.2012 г. ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ АУКЦИОНА по продаже недвижимого имущества ООО «Элитмаст» на следующих условиях:

Лот № 1 – Административное помещение, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Тимирязева, д. 10, корп. 1, пом. 20, инв. № 400/D-111428, общей площадью 21,6 кв. м. Начальная цена торгов – 249 400 000 бел. НДС.
Лот № 2 – Административное помещение, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Тимирязева, д. 10, корп. 1, пом. 23, инв. № 400/D-111430, общей площадью 12,8 кв. м. Начальная цена торгов – 147 200 000 бел. НДС.
Лот № 3 – Административное помещение, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Тимирязева, д. 10, корп. 1, пом. 25, инв. № 400/D-111432, общей площадью 27,0 кв. м. Начальная цена торгов – 310 500 000 бел. НДС.
Лот № 4 – Административное помещение, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Тимирязева, д. 10, корп. 1, пом. 26, инв. № 400/D-111434, общей площадью 12,8 кв. м. Начальная цена торгов – 147 200 000 бел. НДС.

Часть помещений имеют обременения долгосрочной аренды. Шаг торгов – 5% от начальной цены лота.
Заявки на участие в торгах принимаются до 18.00 03.04.2012 г. по адресу: г. Минск, ул. Скрыганова, д. 6, оф. 2304.
По вопросам участия в торгах обращаться по тел. +37529 166 85 12.

Место проведения торгов: г. Минск, ул. Скрыганова, д. 6, корп. 3, оф. 16 (2304).
Сплата задатка производится с даты настоящей публикации до 03 апреля 2012 года (включительно) на р/с ООО «Элитмаст» № 3012140971019 в ОАО «Белбанк», код 182, УНП 590662367.

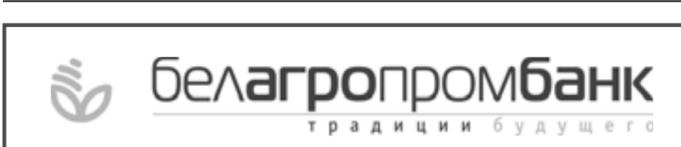
Заключение договора в течение 5 (пяти) дней с момента проведения торгов. Оплата приобретенного объекта – в течение 7 (семи) календарных дней с момента заключения договора.
В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05 мая 2009 года № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Извещение о проведении 25 апреля 2012 года открытого аукциона по продаже зданий, сооружений, изолированных помещений, передаточных устройств, оборудования и мебели, находящихся в собственности ОАО «Автомагистраль»

№ п/п	Наименование и характеристика продаваемого имущества	Продать торги	№ инв.	Площадь	Цена
1	Здание специализированное складов, хранилищ (склад) общей площадью 236,0 кв.м с инв.номером по ЕФРНИ 130/C-3172;	Продать торги	№ 400/D-111433	22,8 кв. м.	262 200 000 бел. НДС.
2	Здание специализированное складов, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад ГСМ надземный) общей площадью 3,5 кв.м с инв.номером по ЕФРНИ 130/C-3173;	Продать торги	№ 400/D-111435	13,1 кв. м.	150 650 000 бел. НДС.
3	Сооружение специализированное складов, хранилищ (склад ГСМ полуподземный) общей площадью 14,5 кв.м с инв.номером по ЕФРНИ 130/C-3174;	Продать торги	№ 400/D-111436	12,8 кв. м.	147 200 000 бел. НДС.
4	Помещение транспортного назначения (помещения для стоянки авто) общей площадью 415,0 кв.м с инв. номером по ЕФРНИ 130/D-4365;	Продать торги	№ 400/D-111405	129,5 кв. м.	1 043 250 000 бел. НДС.
5	Производственное помещение (столлярная мастерская) общей площадью 54,0 кв.м с инв.номером по ЕФРНИ 130/D-4366;	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
6	Здание специализированное автомобильного транспорта (автобусы с прицепными устройствами) общей площадью 4,0 кв.м с инв.номером по ЕФРНИ 130/C-3177;	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
7	Здание административно-хозяйственное с принадлежностями общей площадью 393,9 кв.м с инв. номером по ЕФРНИ 130/C-4125;	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
8	Здание специализированное транспорта (ремонтные мастерские) общей площадью 606,0 кв.м с инв.номером по ЕФРНИ 130/C-4126;	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
9	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад) общей площадью 113,9 кв.м с инв. номером по ЕФРНИ 130/C-39365;	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
10	Столлярный котел МПР-40 (инв.номер по бухучету 398);	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
11	Моноп пневматический (инв. номер по бухучету 71);	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.
12	Телефон канальный электрический (инв. номер по бухучету 73);	Продать торги	№ 400/D-111417	53,1 кв. м.	247 850 000 бел. НДС.

Сведения о земельном участке: Кадастровый номер 125487605601000039, площадь – 2,4058 га, назначение – земельный участок для обслуживания производственной базы
Местонахождение продаваемого имущества: Пинский район, Осенничий с/с, северо-западнее д.Посенины
Сведения о продавце: ОАО «Автомагистраль», ул. Кивачеватов, д. 8, 220099, г. Минск
Сведения об организаторе аукциона: УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 6, 220030, г. Минск
Начальная цена предмета торгов с учетом НДС: 1 646 486 077 бел. руб.
Сумма задатка: 160 000 000 бел. руб.
Существующие обременения: Аренда

Торги проводятся в соответствии с порядком проведения аукционов, утвержденным Министерством экономики Республики Беларусь, а также в соответствии с порядком проведения аукциона. Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012140971019 в републичной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583.
Торги проводятся в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Начившаяся цена фиксируется в протоколе о результатах аукциона и включает НДС.
Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документов, необходимых для его проведения, осуществляется участником, выигравшим торги.
Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 10 календарных дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.
Аукцион состоится 25 апреля 2012 года в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с 26.03.2012 по 23.04.2012 включительно в рабочие дни в рабочее время с 09.00 до 17.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Телефоны для справок: (017) 227 48 36, (017) 212 50 62.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «Белагропромбанк»

Форма 1 годовой финансовой отчетности БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2012 года (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт посятельной записки	2011 год	2010 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	9,51	699 768,3	364 892,2
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	10	3 649,5	2 641,7
4	Средства в Национальном банке	1103	11,51	7 344 002,4	2 569 961,1
5	Средства в банках	1104	12,51	852 117,8	345 453,8
6	Ценные бумаги	1105	13,50,51	2 382 500,0	1 468 956,8
7	Кредиты клиентам	1106	14,50,51	36 243 746,2	24 418 591,0
8	Производные финансовые активы	1107	15,51	98,7	9 035,3
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	16,51	418 956,7	336 432,1
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	17,50	1 105 426,4	604 395,6
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	18	1 909,2	2 130,1
12	Прочие активы	1111	19,51	144 697,3	111 092,5
13	ИТОГО активы	11	8	49 196 872,5	30 233 582,2
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201	20,51	2 303 652,3	5 594 743,6
16	Средства банков	1202	21,51	9 112 027,7	4 187 679,9
17	Средства клиентов	1203	22,50,51	20 282 325,8	11 847 489,6
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	23,50,51	8 841 508,6	2 496 766,7
19	Производные финансовые обязательства	1205	24,51	7 014,2	4,5
20	Прочие обязательства	1206	25,51	328 167,8	111 371,3
21	ВСЕГО обязательства	120		40 874 696,4	24 238 055,6
22	КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211	6,26	6 603 635,0	5 003 635,0
24	Эмиссионный доход	1212		-	-
25	Резервный фонд	1213	27	250 189,9	200 189,9
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	28	759 667,4	317 199,8
27	Накопленная прибыль	1215	29	708 683,8	474 501,9
28	ВСЕГО капитал	121		8 322 176,1	5 995 526,6
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	8	49 196 872,5	30 233 582,2

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2011 год

Форма 2 годовой финансовой отчетности (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт посятельной записки	2011 год	2010 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011	31,50	5 722 226,6	2 690 645,8
2	Процентные расходы	2012	31,50	3 865 787,9	1 516 496,2
3	Чистые процентные доходы	201	31	1 856 438,7	1 174 149,6
4	Комиссионные доходы	2021	32,50	457 509,6	299 362,2
5	Комиссионные расходы	2022	32,50	87 908,4	57 506,8
6	Чистые комиссионные доходы	202	32	369 601,2	241 855,4
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	33	1 853,5	812,1
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	34,50	1 657,8	(6 686,3)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	35,50	217 742,7	147 649,5
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	36	(231 165,9)	(41 919,1)
11	Чистые отчисления в резервы	207	37,50	1 178 623,6	865 326,2
12	Прочие доходы	208	38,50	160 963,8	210 559,5
13	Операционные расходы	209	39,50	702 965,0	544 642,4
14	Прочие расходы	210	40,50	92 084,8	52 073,0
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	41	403 422,9	264 379,1
16	Налог на прибыль	212	42	100 575,4	10 996,6
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	5,30	302 847,5	253 382,5
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22	43	117,91	125,92
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23	44	-	-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2011 год

Форма 3 годовой финансовой отчетности (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей капитала					
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Раздел I. За год, предшествующий отчетному								
1	Остаток на 1 января 2010 г.	3011	3 878 635,0	-	85 500,1	344 350,4	241 256,3	4 549 741,8
1.1	В том числе: результат от изменений учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей капитала	3012	1 125 000,0	-	114 689,8	130 151,5	75 943,5	1 445 784,8
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	253 382,5	75 946,5	329 329,0
2.2	направление прибыли на пополнение фондов операции с учредителями (участниками)	30122	-	x				

Ці з'явіцца ў Беларусі Дзень партызанаў і падпольшчыкаў Вялікай Айчыннай вайны?

Наша краіна ўвайшла ў сусветную гісторыю як рэспубліка-партызанка з усім невяпакдова. На акупаванай тэрыторыі Беларусі разгарнулася небывалае ў гісторыі — па маштабе і выніковасці — антыгерманскае супраціўленне. Масавы герайзізм і мужнасць, самааданасць і самаахвярнасць, прага да свабоды і незалежнасці былі велізарнай духоўнай сілай, якая рухала і ўздзімала людзей на барацьбу.

Гэта быў спраўдны фронт у тыле ворага. Фронт людзей, якім ніхто не аддаваў загад браць у рукі зброю, каб барацьбіць сваю Радзіму — і барацьбіць Жыццё. Бо палітыка нацызму на акупаванай тэрыторыі — гэта масавая знішчэнне насельніцтва, генацыд. Усе адбывалася з нямецкім педантызмам, згодна з загадамі распрацаваным планам: 75 % мясцовага насельніцтва падлягала «высяленню» з займанай тэрыторыі (мелася на ўвазе фізічнае знішчэнне), а астатнія 25 % планавалася «анямемчыць» (гэта значыць, ператварыць у рабў для «сапраўдных арыядцаў»). Кожнага трэцяга свайго жыхара страціла Беларусь у гады Вялікай Айчыннай.

Хтосьці скажа: хрэтаматычныя факты, прапісныя ісціны. Але некаторым вельмі карціць, каб усё гэта — нават тут, у Беларусі! — было забыта і перакрэслена. Проста здзіўляюць сваёй упартасцю і нахабствам тэндэнцыйныя памкненні асобных «імпартных» і дамагослых аматараў перапісаць «пераліцаваць» гісторыю Вялікай Айчыннай вайны. І так шчыруюць гэтыя спрытныя над падменнай паняццямі. Каб было акурат, як у калейдаскопе: р-раз — і героі-партыёты, што запляцілі жыццям за Перамогу, ператварэнца ледзь не ў злачынцаў; д-два — і калабаранты-здраднікі займаюць месца сапраўдных герояў...

Наваціны прапануецца шмат, і адна з «фішак» — усталяваць «новы погляд» на беларускае супраціўленне фашызму, на партызанскі і падпольны рух і ўвогуле на айчынны, народны характар самой вайны. Метадологія даўно вядомая: замаўчаць, не ўзгадваць галоўнае, вызначальнае, сутнаснае і, наадварот, усяляк «ускармаціць», «сузвесці на п'едэстал» другараднае, эпізодычнае, неістотнае...

Каваленя А. А.

Мікулич Я. В.

Буйкевіч В. П.

Дубровскі М. В.

Жумар С. У.

Чарнаглавава Р. А.

Жумар С. У.

Галінская Г. В.

Скарынка Г. В.

Дзеля захавання гістарычнай памяці, недапушчэння герайзізму і фальсіфікацыі Вялікай Айчыннай вайны ў рэдакцыі «Звязды» працягваюць «Круглы стол» «Гісторыя Перамогі: недапушчэнне фальсіфікацыі Вялікай Айчыннай вайны, ушанаванне подзвігу партызанаў і падпольшчыкаў».

У размове за «круглым сталом» прынялі ўдзел:

Каваленя Аляксандр Аляксандравіч — акадэмік-сакратар Адрэялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН, доктар гістарычных навук, прафесар;

Мікулич Яўген Васільевіч — старшыня камісіі па справах былых партызанаў і падпольшчыкаў пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, старшыня ГА «Беларускі саюз афіцэраў», былы сувязны-разведчык партызанскага атрада імя Чапаева партызанскай брыгады «Полымя»;

Буйкевіч Валентына Пятроўна — былая разведчыца дэсантнай разведвальна-дыверсійнай спецгрупы «Родныя»;

Дубровскі Мікалай Васільевіч — удзельнік Сталінградскай бітвы, удзельнік вызвалення Беларусі, аўтар дакументальнай апавесці «Бессмертныя подзвігі» (пра зойбства Кубэ);

Даўжанок Васіль Пятровіч — былы партызан партызанскай брыгады «Народныя мсціўцы» імя Варанянскага;

Чарнаглавава Раіса Андрэўна — гісторык, у 1960—1990-х гадах — загадчыца аддзела партызанскага руху Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны;

Жумар Сяргей Уладзіміравіч — намеснік дырэктара Беларускага навукова-даследчага інстытута дакументазнаўства і архіўнай справы, кандыдат гістарычных навук;

Галінская Ганна Васільевна — в. а. загадчыца экспазіцыйнага аддзела Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны;

Скарынка Галіна Васільевна — галоўны захавальнік аддзела фонду Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

Гістарычная праўда і справядлівасць:

як не страціць арыенціры?

Я. Мікуличыч: — Тама, якую мы сёння абмяркоўваем, вельмі цікавая і надзённая. Жыццё ідзе, час нямольны, людзі — сведкі ваенных падзей — адыходзяць. Робяцца беспрэцэдэнтныя спробы фальсіфікацыі вайны, «накат» на партызанскі рух працягвае ўзмацняцца.

Як прыкра бывае чуць ад некаторых маладых: маўляў, не трэба было перамагчы Германію — мы б сёння лілі нямецкае піва...

Што, яны самі не ўсведамляюць: калі б у 1945 годзе не было Перамогі над нацысцкай Германіяй, дык сёння не было б і іх саміх?

Перакананы: гэтая «пазіцыя» навазваецца нашымі апанентамі, нашымі ворагамі — каб новыя пакаленні заблыталі, што ў час Вялікай Айчыннай вайны ворагі лілі кроў нашага народа і запілі баварскім півам... Каб у новых пакаленнях стварыць пам'яць, што кожнага трэцяга свайго жыхара страціла Беларусь, што нямецка-фашысцкія акупанты ператваралі ў руіны нашы гарады, стваралі канцлагеры, палілі нашы вёскі — разам з жыхарамі; гвалтавалі жанчын, праводзілі «медыцынскія» эксперыменты над дзецьмі...

Навукоўцы сведчаць: з канца 1990-х гадоў на Захадзе ў абарот уведзена паняцце «стратэгічнае інфармацыйнае супрацьборства другога пакалення», якое прадуладжвае першы за ўсё стварэнне атмасферы бездухоўнасці і амаральнасці, негатыўных адносін да культурнай і гістарычнай спадчыны.

Р. Чарнаглавава: — У дачыненні падмены паняццяў. Любы непрыстойны выпадак у газеце, на радыё, тэлебачанні часта пакаідае без адказу. І гэта яшчэ больш распаўсюдзіла... Мне прынесьці шэсць нядаўна выддзеных кніг — адна за адну «мудрайшыя».

НАСТОЛЬКІ перапісана гісторыя — што проста дзіўна дзіва: як да гэтага людзі дайшлі? І колькі я не гляджу СМІ, часам нават у бібліятэцы званю — ніякіх рэцэнзій, ніякіх водгукаў. Нічога: ніякага адпору, ніякага адказу! Адсюль і ідзе праціўленне ўсялякіх фальсіфікацый. Мы ўсе крыху вінаватыя — бо прапуськаем выпадкі супраць нашай гісторыі без увагі.

В. Буйкевіч: — А галіныя душы круціцца спробы ачарніць, прыніжыць партызанскі рух. Нібыта ў душы плююць. У вайну я абышла палову Беларусі — людзі былі настроены вельмі патрыятычна. Партызанскі рух — па-сапраўднаму народны.

З чаго ўсё пачыналася? Магу сказаць пра сябе. 28 чэрвеня 1941-га ў наш вёску Шумшчына Дзяржынскага раёна ўжо прыехала банда нямецкіх

акупантаў, пачалі рабаваць. Усё, што можна было вынесці, грузілі ў машыну... Сагналі людзей, каб вылавіць чырвонаармейцаў, якія трапілі ў акружэнне... І вясцоўцы збегліся, жанчын малако нясуць нашым салдатам, лезуць да палонных. Усе яшчэ смелія былі, не ведалі, што такое немцы. Гэта потым ужо сілаю аганялі, каб глядзелі, каб бачылі, каб баяліся... Раптам мы пачулі крык жанчын, яна праклінала: «Каб вы не дайшлі дахаты, каб вас праціць!» А немцы гагаталі, як гусі: «Капут Франціш, матка, капут!» Яны выцягнулі з ложка яе хворлага мужа ў саматаную ніжнюю бялізну, штурхалі яго і загадвалі стаць на калені. А ён не можа: грыва, адразу кідаецца на зямлю. Немцы рагоць і фатаграфуюць. Пазабялушыць вось гэтак, застрэлілі яго — на ваху з жонкі, аднавяскоўцаў.

Для нас, жыхароў маленькай вёсачкі (толькі 32 хаткі!), гэта было ўрокам. Адразу пасля ад'езду немцаў сабраліся мужчыны, якія да гэтага хадзілі ў Дзяржынск у райваенкамат ды вярнуліся (там нікога ўжо не было). Сярод іх былі тыя, хто прайшоў фінскую вайну, хто ваяваў на Халкін-Голе: людзі, якія ведалі, што такое вайна. Сказалі: немцы паказалі, што ім трэба — паставіць нас на калені. І далі заданне вясцоўцаў: ратаваць ад ворага чырвонаармейцаў, дапамагчы ім. Усе верылі, што гэтая вайна не працягнецца больш за месяц.

З гэтага і пачынаюць партызанскі рух. Гэта была наша народная «самадзейнасць». Супраціўленне акупантам пачыналася стыхійна. Ад сэрца ўсё ішло, ад патрыятызму людзей. Спачатку гэтыя групы ніхто не рэгуляваў. У той жа час у Дзяржынскім раёне ў вёсцы

Добрая палова вёскі пайшла ў партызаны. Калі раней людзі былі сувязнымі, проста дапамагалі ў бытавым плане — дык цяпер узялі ў рукі зброю. Крыху пазней у нашых мясцінах з'явілася дэсантная спецгрупа і мяне, сувязную партызанскай брыгады, прызначылі ў гэтую групу разведчыцай.

Я. Мікуличыч: — Я родам з вёскі Міжрэчка Пухавіцкага раёна. Наша вёска была цалкам спалена — за тры прыезды немцаў. Згарэла некалькі чалавек, якія не паспелі схаватца ў лесе: партызаны папярэдзілі, што нас будучы паліць, таму амаль усе вясцоўцы былі ў сямейных лагерах пры партызанскім атрадзе. У вайну мне было 9-12 гадоў, я многа бачыў на свае дзіцячыя вочы, шмат чуў, успрымаў душой і сэрцам — і змагаўся з фашыстамі. Што вытваралі на нашай Радзіме гітлераўцы!.. Партызанскі рух таму і развіваўся так актыўна, бо на нашу зямлю прыйшлі захопнікі, прыгнётальнікі, бандыты-гітлераўцы.

В. Даўжанок: — Летас выйшла мая кніга аб партызанскім руху ў Пleshчаніцкім, Бягомльскім, Барысаўскім раёнах. Гэтыя раёны былі партызанскімі. Напрыклад, немцы не маглі ўкамплектаваць органы сваёй улады сярод мясцовых жыхароў, дык прывозілі для гэтага людзей немавадзіма адкуль... На тэрыторыі Пleshчаніцкага раёна немцы спалілі не толькі Хатынь, Дзельву, але і маю родную вёску Дальвакічы — яе двойчы палілі, у 1943 і 1944 гадах...

Я быў партызанам атрада «Барацьба» брыгады «Народныя мсціўцы» імя Варанянскага. Скончыў вайну на партызанскім парадзе ў Мінску 16 ліпеня 1944 года.

Янка Купала	БЕЛАРУСКИМ ПАРТЫЗАНАМ	
<i>Партызаны, партызаны, Беларускія сыны!</i>	<i>Выразаў ён старцам вочы,</i>	<i>Цень забітых матак, дзетка,</i>
<i>За няволь, за кайданы</i>	<i>Рэзаў матак і дзяцей,</i>	<i>Дзедаў вашых</i>
<i>Рэжце гітлераў паганых,</i>	<i>Дзікай зданню,</i>	<i>і бацькоў,</i>
<i>Каб не ўскрэслі век яны.</i>	<i>патарочай</i>	<i>Акрываўлены палетка</i>
<i>На руінах, папалішчых,</i>	<i>Заспаняў дні</i>	<i>Клічучы мсціў</i>
<i>На крывавах іх слядах</i>	<i>чорнай ночай, —</i>	<i>крывава гэтак,</i>
<i>Хай груган іх косці ліча,</i>	<i>Хай жа гіне ліхадзей!</i>	<i>Як не мсцілі ад вякоў.</i>
<i>На бяседа соваў кліча</i>	<i>Партызаны, партызаны,</i>	<i>Не давайце гадам сілы</i>
<i>Баль спраўляць</i>	<i>Беларускія сыны!</i>	<i>На сабою распасцёрць,</i>
<i>на іх касцях.</i>	<i>За няволь, за кайданы</i>	<i>Рэйце загады магілы,</i>
	<i>Рэжце гітлераў паганых,</i>	<i>Вырываіце</i>
	<i>Каб не ўскрэслі век яны.</i>	<i>з жылых жылы,</i>
<i>Няхай Гітлеру-вампіру</i>	<i>Ключу вас я на пабеду,</i>	<i>Кроў за кроў,</i>
<i>Ключуць сэрца,</i>	<i>Хай вам шчасцем</i>	<i>а смерць за смерць!</i>
<i>Сыты быў</i>	<i>людскім ён жырам,</i>	<i>свеціць дні,</i>
<i>Птыяны быў крывавам</i>	<i>Выразаіце людаедаў,</i>	<i>Каб не стала іх і следу</i>
<i>вірам, —</i>	<i>Хай жа гіне звер звяроў!</i>	<i>На святой нашай зямлі.</i>

Касілавічы апынуць цяжка паранены брыгады камісар — цяпер яго прозвішча я ведаю, тады ніхто не ведаў: Рыжак Сяргей Аляксандравіч. Брат мой: з ім пазнаёміўся і прывёз даручэнне ад Рыжака: трэба ўладкоўвацца ў нямецкі ўстанова, бо неабходна ведаць іх задумы і планы. Аднаго вясцоўца прымуслі ісці ў паліцыю — плакаў, не хацеў. Іншых уладкоўвалі таксама... Так пачыналася падпольная работа. Была створана група, якая павінна была ісці на базар купляць адзенне, абутак для партызанаў. У гэту групу ўвайшла і я: дарослым мужчынам хадзіць у райцэнтр было небяспечна, а мне было 16, я з 1925 года.

Свяшчэнная вайна: як гартвалася «ярость благородная»

В. Буйкевіч: — 31 студзеня 1943 года немцы спалілі майго бацьку. Зайшлі ў нашу хату, убачылі на сцяне вялікі ваенны «іканастас» — фотаздымкі старэйшых братаў (бацькаў гонар!): яны дасылалі свае картчкі, калі служылі ў арміі. І лёс бацькі быў вырашаны. Прыкладамі аўтаматаў выбілі шыбы, з хльва прыцягнулі салому, захпнулі ў выбойны. Бацьку зачынілі ў хаце. І падпалілі...

Нехта сказаў немцам, што ёсць яшчэ і дзеці. А ў натоўпе людскім сталі мы — я і трое меншых. Немцы пачалі шукаць: дзе дзеці? На шчасце, ніхто нас не выдаў, аднаасячэнні сказаў: дзеці з'ехалі яшчэ ўчора, у вёсцы іх няма. Перасталі шукаць. І мы, паралізаваныя ад адчаю, засталіся ў натоўпе каля палаючай хаты. А стан такі... Гарыць родны бацька ў роднай хаце...

Тата два разы спрабаваў устаць на падаконнік, як цяпер бачу: барада сплзлася, твар — як надзьмуты шарык. Немец моцна ўдарыў прыкладам, тата ўпаў і больш ужо не падмаўся...

У той дзень немцы спалілі заख्याва яшчэ і жанчыну з траімі дзецьмі — яна не выканала загад выйсці з хаты: пабаялася выносіць на моцны мароз хворца немаўля. Увесь дзень лютавалі бацькі. К вечаху загрузілі ўсе сані-падводны нараваным і з'ехалі...

Р. Чарнаглавава: — Самі немцы адзначалі, што іх генералітэт, пачынаючы вайну, не ўлічыў магчымы размах партызанскай барацьбы.

В. Буйкевіч: — Вось гавораць: «рэйкавая» вайна, партызаны ўзрывалі чыгунку. Так, але скажу на сваім вопыце: першы чым група ішла на падрыў (а партызанская база кіламетраў за 30 ад чыгункі), значыць, яна павінна была прайсці да чыгункі — а гэта нямецкія пасты, засады: трэба было ведаць сцежку, як

ВЕКАПОМНЫЯ ДНІ:

прабраца. Усё гэта рабілі мясцовыя жыхары.

Дарэчы, каля чыгунчанага палатна і шасціны дарог усё жывое было цалкам «ачышчана» — на 50 метраў ні дрэўца, ні кусточка. Хто прабрацоўва да чыгункі, каб прасачыць за нямецкімі пастамі, у які час змяняюцца часавыя ў каравуле, ці можна як-небудзь прабрацоў? Усё гэта рабілася яшчэ да падыходу падрыўнікоў. Каб група прайшла, працавала не менш як 15 чалавек — без зброі, без усялякіх даведак-дакументаў...

Ні за што не выжылі б партызаны, калі б не насельніцтва. Уявіце: галаву няма дзе прытуліць — снег, холад, дождж, слота: зямлянік жакоўкаюць, які іх ні рабі, есці няма чаго, няма дзе памыцца, падлатаць-памыць ватрачку. Усё гэта рабілі звычайныя вясковыя жанчынны: накармяць, бялізну памыюць, зашыюць...

Гэта была **УСЕНАРОДНАЯ БАРАЦЬБА!** Без удзелу насельніцтва партызаны нічога б не змаглі. Кармілі, сеялі-жалі, лячылі, пяклі хлеб, апраналі — усё, што маглі, рабілі мірныя жыхары, якія ні ў якіх спісах партызанамі не значацца. Ваявала ўсё насельніцтва — ну сапраўды, рэспубліка-партызанка.

Партызанская вайна — гэта барацьба і гібель людзей, якія не атрымлівалі загаду ваяваць: гэта была вайна добраахвотнікаў.

А. Каваленя: — Вы, безумоўна, маеце рацыю. **Калі 375 тысяч партызан, 70 тысяч падпольшчыкаў, 1,5 мільёна жыхароў Беларусі ў Чырвоную Армію...**

І амаль 400 тысяч — у партызанскім рэзерве. А яшчэ ў кожнага з іх — сям'я!

Так што, сапраўды, лічбы афіцыйнай статыстыкі можна памножыць як мінімум на тры — Беларусь без перабольшання была краінай-партызанкай. Гэта не падлягае сумненню!

Калі б не было ўсенароднай падтрымкі партызанаў і падпольшчыкаў, германскай войска, спецслужбы літаральна за два тыдні вылавілі-знішчылі б усіх супраціўленцаў. Толькі дзякуючы ўсенароднай падтрымцы партыётаў штодзённа расло і памнажалася антыгерманскае супраціўленне беларускага народа.

Я краў адзін з тых, хто з'яўляецца чалавекам першага пасляваеннага пакалення: 1946 года нарадзіцца. Яшчэ хлапчуком, што называецца, застаў цэплыя партызанскія і армейскія аколы і лязі ў падбітых партызанамі танках, якія засталіся пасля вядомага Старыцкага бою, калі 7 лістапада 1942 года партызаны далі адзін з першых баёў рэгулярным вясцам германскага вермахту. Сам я ў часі Садкі Капыльскага раёна, а Старыца — за 2 км ад маёй вёскі. Акурат з часоў дзяцінства я перапытаўся займаюся вывучэннем Вялікай Айчыннай вайны.

У нашай навуковай літаратуры крыху перабольшанай была кіруючая роля партыі ў развіцці партызанскага і падпольнага руху. Ну, зразумела, чым гэта было абумоўлена.

Сёння мы павінны сказаць на ўвесь голас: **АДБЫВАУСЯ СТЫХІЙНЫ УЗДЫМ НАРОДА** супраць акупантаў — не па загадзе, ніхто нікога не гнаў. На барацьбу з захопнікамі ўзімаліся за закліку сумлення і сэрца.

Увогуле я магу засведчыць гэта на прыкладзе сваёй сям'і. Чацвёрта малалетніх дзяцей — але бацька ідзе ў падполле. Ну, хто ў вёсцы не ведаў падпольшчыкаў? Там жа як на долоні: усе ведаюць, хто самагонку гоніць, хто з кім каханне ладыць... Адночы паліцыя шукала бацьку па вёсцы: дзе Каваленя? А маці ўцякла з траімі малымі дзецьмі, а старэйшы гуляў з сябрамі, яго і схавалі, і сталі дапытвацца, дзе бацька... Дык усё вёска сабрала яйкі, сыр, мёд, усё што маглі — і выкупілі дзіцяці! Вось якая была кансалідацыя народа.

Мой навуковы кіраўнік Аляксандр Мікалаевіч Мацко 17-гадовым юнаком прыпысаў сабе год, каб яго ўзялі ў партызаны...

Хачу сказаць як навуковец: вайна — тэма невычэрпная, вечная!

Напэўна, ні ў адной рэспубліцы было года Савецкага Саюза не зроблена так шмат, як у Беларусі. За пасляваеннага гады выддзена звыш 11 тысяч прац: манарграфіі, кнігі, артыкулы, у тым ліку 146-томнае выданне кнігі «Памяць».

Толькі ў Беларусі для студэнтаў ВНУ чытаецца факультатыва спецкурс «Вялікая Айчынная вайна ў кантэксце Другой сусветнай», да якога выддзеныя неабходныя дапаможнікі. Для вучняў старэйшых класаў агульнаадукацыйных школ праводзяцца аднаведзчыя факультатывыя заняткі, ёсць дапаможнік для вучняў, і для настаўнікаў, зборнік дакументаў, спецыяльна паддабраны па тэмах, даведнік. Акрамя таго, сёлета выддзены дапаможнік у выглядзе добра ілюстраванага атласа.

Сёння нашы настаўнікі ўзброены ўсім неабходным матэрыялам. Гэта зроблена па прапанове Прэзідэнта нашай краіны Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі.

Хачу падзякаваць рэдакцыі «Звязды», што яна робіць высакародную справу патрыятычнага выхавання, захавае і развівае лепшыя традыцыі нашага народа.

У кнізе «Камуністычныя партызанскія дзеянні» брыгаднага генерала англійскай арміі Ч. Дыксана і доктара О. Гельбруна, якая выйшла ў Лондане ў 1954 г. і крыху пазней у рускім перакладзе (Масква, 1957), аналізуюцца дзеянні савецкіх партызанаў і барацьба немцаў супраць іх — з пазіцыі, як раней гаварылі, «антысавецкіх». Тым не менш аўтары прызнаюць велізарны поспех савецкага партызанскага руху, высокую эфектыўнасць тактыкі савецкіх партызанаў. Прыводзяць, напрыклад, словы з загада Гітлера ад 6 верасня 1942 г.:

«Дзеянні партызанскіх атрадаў на Усходзе за апошні некалькі месяцаў сталі надзвычай небеспечнымі і зараз уяўляюць сур'ёзную патрозу нашым камунікацыям, якія ідуць да фронту».

Англійскія даследчыкі адзначаюць: «Аднак урон, нанесены нямецкай арміі партызанскай вайной, нельга вызначыць толькі лічбай забітых і параненых і колькасцю знішчаных гармат і складаў. Да гэтага яшчэ трэба дадаць страту нямецкай арміі бяздольнасці і ўдарнай моцы, значэнне якіх цяжка ацаніць у лічбах. Галоўнае заключаецца ў тым, што нагоршыўся маральны стан салдатаў, якія ваявалі ў краіне, дзе кожны грамадзянін мог аказвацца партызанам, а кожны незвычайны шум — сігналам аб пачатку партызанскай атакі».

Пра што нельга не сказаць

Нягледзячы на тэндэнцыі па пераглядзе гісторыі краіны XX ст., перамога ў Вялікай Айчыннай вайне па-ранейшаму ўспрымаецца ў народзе як святыня. Новая кан'юнктура ў асветленні ваеннай тэматыкі скіравана не столькі на пошук праўды, колькі на імкненне «пераліцаваць» гісторыю вайны — гэтая праблема неаднаразова аналізавалася і выкрывалася на старонках «Звязды»: спробы апраўдання калабарніцтва, адлакавана пададзеяная «беларусчына» часоў акупацыі, увелічэнне асобных нацысцкіх военачальнікаў, сьвярджэнні, што акупацыйны рэжым на Беларусі быў... грамадзянскай вайной (і гэта нягледзячы на сотні спаленых разам з жыхарамі вёсак)...

Асабліва «дасталася» партызанскаму руху, з-пад «лёгкага пяра» некаторых літаратараў выляталі «сенсацыйныя адкрыцці»: нібыта партызанскія атрады былі сапраўднымі «бандамі», партызаны — «бандытамі», яны не столькі змагаліся з ворагам, колькі займаліся прыпыскамі і г.д. (лейтмотыў: маўляў, гэтай старонкі гісторыі Бацькаўшчыны трэба ледзь не саромецца...)...

Ужо загалюкі апублікаваных у нашай газеце артыкулаў выяўляюць іх канцэптуальны змест: «Паміж праўдай факта і фактам... праўдападобнасці, або Яшчэ раз пра «аўтарскія версіі» Вялікай Айчыннай вайны», «і чаму гэта

ФРОНТ У ТЫЛЕ ВОРАГА

Нестандартныя паводзіны дапускалі і асобныя партызаны — пра гэта шмат (а можа нават і зашмат?) напісана апошнім часам. Дарчы, водкума на артыкул «Пераліцоўка» стала публікацыя «Партызанскі трыбунал» Леаніда Калінінкі, была партызанска атрада № 259 8-й Рагачоўскай партызанскай брыгады, кандыдата юрыдычных навук (03.09.2004).

А. Каваленя:

— Сярод партызанаў былі розныя людзі, як і ў любым асяродку. Так, былі і мяротнікі. А калі іх не было? А сёння іх хіба няма?.. Гэта рэальная сітуацыя: такое жыццё, у ім непазбежна ёсць дабро і зло, белая і чорная. Але былі партызанскія суды, якія кожнай негатывнай праяве давалі прычыповую ацэнку, і гэта бясспрэчны факт.

Р. Чарнаглазава:

— Аналізуючы ваіны, нельга пераходзіць на персаналі, асобныя факты ўзводзіць у ранг заканамернасці. Таму што шматлікая акупацыя беларускіх партызанаў, сілаю «абарачоў» сляян (як сцвярджаюць некаторыя «знаўцы гісторыі»), не магла б не тое што змагацца — існаваць.

А. Каваленя:

— Сёння мы, прафесійныя гісторыкі-даследчыкі, не зможам пакуль адказаць, колькі было створана спецыяльных школ, колькі было лжэпартызанскіх

Дзень партызанаў і падпольшчыкаў у Расіі адзначаецца 29 чэрвеня, пачынаючы з 2010 года. Гэта памятная дата ўсталявана Дзяржаўнай Думай Расіі ў сакавіку 2009 года па ініцыятыве Бранскай абласной думы «ў знак памяці аб самаадданай барацьбе ў тыле ворага партызанаў і падпольшчыкаў, якія ўнеслі значны ўклад у перамогу савецкага народа над фашысцкімі захопнікамі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945 гадоў». Падставай для ўстанаўлення памятнай даты з'явіўся выхад 29 чэрвеня 1941 года Дырэктывы Саўнаркама СССР і ЦК ВКП (б) партыйным, савецкім, прафсаюзным і камсамольскім арганізацыям ствараць партызанскія атрады і дыверсійныя групы для барацьбы з нямецкімі войскамі.

атрадаў, якія пад выглядам партызанаў рабілі самыя ганебныя справы, рабавалі і гвалтавалі... Гэтая праблема патрабуе вельмі сур'ёзнага навуковага асэнсавання. Нераспрацаванасць праблемы нараджае самыя розныя спекуляцыі.

Р. Чарнаглазава:

— Раней на 90 % мы адыходзілі ў героіку ваіны. І ў партызанскіх успамінах амаль адсутнічае гэтая тэма: прыйшла група ў савецкай форме, якая марадзёрнічала, расстрэльвала і г.д. А калі пачынаеш акупацыйныя газеты гартыць, дзе пішуць пра марадзёрніцтва... Я прааналізаваў некалькі сітуацый — гэта былі менавіта групы лжэпартызанаў, якія былі нямаля.

Супрацьстаялі дзве моцныя сістэмы з добрым разведвальна-навуковым досведам — што тут здзіўляеца? Проста адно засталася на паверхні, а другое настолькі далёка зайшло ў цень, што нават цяпер вельмі складана разабрацца.

А. Каваленя:

— А хто падлічыў, якая частка беларускіх патрыётаў працавала ў органах акупацыйных уладаў, якая частка знаходзілася ў паліцыі... Гэта ўсё неабходна асэнсоўваць і даносіць да шырокай грамадскасці. Таму што любая недасказанасць нараджае самыя розныя чуткі, плёткі...

В. Буйкевіч:

— Як трагічна скончыліся некаторыя з гэтых людзей пасля вайны! Іван Грыцкевіч, пра якога я гаварыла, пасля вызвалення Беларусі быў арыштаваны як пасобнік немцаў. Такі ж лёс напалкаў і Паўла Кавалёва, які па заданні партызанаў працаваў у нямецкай управе...

А. Каваленя:

— Я займаўся Саюзам беларускай моладзі і ведаю, што Мінскі падпольны гаркам заслаў туды 5 ці 6 чалавек дзеля таго, каб разваліць гэтую арганізацыю. І я знайшоў. Ніхто не захацеў са мной размаўляць. Я тлумачыў: маўляў, хачу ваша добрае імя выратаваць. Не, толькі адзін пагадзіўся размаўляць са мной. Астатнія: «Мы не хочам гаварыць аб тых трагічных гадах». Яны ўсе пасля вайны былі арыштаваны за супрацоўніцтва з немцамі... І гэта — таксама праблема.

Р. Чарнаглазава:

— Мне давялося сутыкнуцца з гэтай тэмай, калі я рыхтавала кнігу пра ваеннапалонных. Нямецкіх дакументаў па арганізацыі гэтых атрадаў у нас практычна няма. Калі мы хочам на штоці спасылацца — дык у нас ёсць толькі адзін фонд перакладных дакументаў у Нацыянальным архіве Беларусі. Але, зноў-такі, гэта пераклад дакумента...

Найлепшы аргумент — дакумент: ці з'явіцца інтэрнэт-партал, прысвечаны партызанскаму руху?

А. Каваленя:

— Яя толькі нядаўна знайшоў дакументы, што ў ліпені 1941 года ў Бабруйску была створана школа, дзе рыхтавалі з беларускіх дзяцей нямецкіх агентаў. У 1941 годзе, у самым пачатку ваіны! Можна сабе ўявіць, як рыхтаваліся да ваіны з намі германскія спецслужбы і якія былі падрыхтаваны.

С. Жумар:

— Знаць усё вострыя, нават бялючыя пытанні партызанскага руху можна толькі тады, калі маем моцную, фундаментальную дакументальную базу. Адным з перспектывных праектаў у гэтым плане мне бачыцца стварэнне серыі зборнікаў дакументаў па партызанскім руху ў Беларусі. Тыя фундаментальныя дакументальныя публікацыі, зборнікі дакументаў, якія выходзілі раней, магчыма, даволі аднабачковыя, таматычна завужаныя, арыентаваныя на аперацыйную сітуацыю, палітычную работу. Яны не даюць аб'ёмнага ўяўлення аб партызанскім руху, аб пытаннях фарміравання партызанскіх структур, ролі спецгруп НКВС (якая апошнім часам значна перабольшваецца і міфалгізацыя), аб разведцы, баявых аперацыях, забеспячэнні, партызанскай паўсудзёнасці і быццё, медыцынскім абслугоўванні, сацыяльных аспектах руху, аб інжэпартызанскіх атрадах і спробах акупантаў дыскрэдытаваць партызанаў у вачах насельніцтва, аб дзейнасці партызанскіх трыбуналаў і г.д. Адпаведна актуалізацыя патрабнасць не ў адным-двух тэматычных выданнях, а ў серыі зборнікаў дакументаў, якія сталі б моцным факталагічным падмуркам для рэальнага ўсведамлення партызанскага руху і дзейнасці падполля па-за той ці іншай кан'юнктуры, без тэндэнцыйнасці, міфалгізацыі і без аглуляюча бруднага ахайвання — гэта выключна важна.

Акрамя таго, можа быць, яшчэ больш актуальнай цяпер з'яўляецца падрыхтоўка работы навукова-папулярнага плана пад умоўнай назвай «100 пытанняў і адказаў аб партызанскім руху», дзе можна было б паставіць шэраг пытанняў і даць на іх кампетэнтныя адказы. Гэтая работа была б карысна, больш чытаема і запатрабаваная шырокім колам людзей. І, безумоўна, трэба актыўна выкарыс-

туюцца магчымасці інтэрнэту.

— Можна, у інтэрнэт кнігі «Памяць» варта бо б выкласці?

Р. Чарнаглазава:

— Чаму б і не? Я сама працавала ў рэдакцыі «Памяць», тое, што выданыя гэтыя 146 тамоў, — вольна справа. Але гэта аснова, пачатак. І невыпадкова зараз выходзяць новыя кнігі, матэрыял пашыраецца, дапрацоўваецца, дадаецца. Трэба працаваць над выданнямі далей, і СМІ ў гэтым неабходна браць удзел.

С. Жумар:

— Кнігі «Памяць» абудзілі ў рэгіёнах вялікую крэатыўную працу, якая пасля публікацыі адвадзёных тамоў часам павісая ў паветры: людзям няма куды неслі новыя матэрыялы, якія яны знайшлі. Таму трэба шукаць формы, у якіх справа «Памяць» будзе паддоўжана і тэматычна пашырана. І ў гэтым плане было б проста цудоўным выкласці гэтыя кнігі на асобным тэматычным партале з магчымасцю дадаваць пасля кваліфікаванай мадэрэцы новую фактуру як па пытаннях Вялікай Айчыннай вайны, так і па крэатыўнасці ў цэлым.

Але пакуль няма ніводнага інтэрнэт-рэсурсу, прысвечанага партызанскаму руху ў Беларусі. Хаця б адзін сайт талковы з'явіўся, на які можна было б выкладваць, напрыклад, тую каласальную партызанскую мемуарыстыку, якая ёсць у нас. Яна ўнікальная, такой няма нідзе. З гэтым маглі б пазнаёміцца ўсе, увесь свет. Але без дзяржаўнай падтрымкі гэтую справу зрушыць немагчыма.

— Хто б гэтым мог заняцца? Магчыма, пра музей гісторыі Вялікай Ай-

чынай вайны лагічна было б ствараць адпаведную рабочую групу?

Г. Скарныка:

— Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, пераехаўшы ў новы будынак і стварыўшы сучасную экспазіцыю, стане сапраўдным навуковым і сацыякультурным цэнтрам. Стварэнне інтэрнэт-партала на базе музея — цалкам рэальна. Але гэта пытанне перспектывы: мы зараз на пераездзе, на рэстаўрацыі... І тым не менш усё агульнае сёння ініцыятывы закладваюцца ў канцэпцыю новай экспазіцыі музея.

Г. Галінская:

— Стварэнне сур'ёзнага інтэрнэт-рэсурсу — надзвычай важная і актуальная задача. Бо што мы маем сёння? Многія, у тым ліку журналісты, карыстаюцца выключна інфармацыяй з Вікіпедыі — а там, як вядома, шмат усяго. Напрыклад, адзін з беларускіх тэлеканалі паказваў рэпартаж з вуліцы Казлова — праўда, журналіст сказаў: вуліца... Аляксандра Герасімавіча Казлова (ён таксама ўдзельнік вайны, Герой Савецкага Саюза). І гэта ў Мінску! Нам стала цікава, як жа так атрымаўся, адкуль «ногі растуць». Спрабавалі дазнацца на тэлебачанне — каб патлумачыць, што вуліца названа імем Васіля Іванавіча Казлова, партызана. Відэа, журналісты паспадыяваліся на інтэрнэт-пашукавік, дзе і атрымалі недакладную інфармацыю пра чалавека, імем якога названа вуліца. Але ж на вуліцы ёсць мемарыяльная дошка — не, тэлежурналісты не абжакарыліся, каб паглядзець-пачытаць...

Хацелася б сказаць ад сябе. Я прадстаўнік маладога пакалення. Мне папачнавала, я вучылася ў СШ № 67 г. Мінска, дзе знаходзіцца музей «Батальёна беларускіх арлянтаў», штогод праходзяць сустрэчы з нашымі любімымі арлянтамі. Можна сказаць, праз школу лёс мяне звёў і з музеем ваіны.

М. Дуброўскі:

— Я, франтавік, — таксама за ўсталяванне дня партызанскага супраціўлення!

В. Буйкевіч:

— Восенню мінулага года я сустракаўся з ветэранамі ваіны Расійскай Федэрацыі. Яны з гонарам раскажылі, што Дзень партызанаў і падпольшчыкаў у Расіі адзначаецца 29 чэрвеня, пачынаючы з 2010 года. Гэтая памятная дата ўсталявана Дзяржаўнай Думай Расіі ў сакавіку 2009 года па ініцыятыве Бранскай абласной думы «ў знак памяці аб самаадданай барацьбе ў тыле ворага партызанаў і падпольшчыкаў, якія ўнеслі значны ўклад у перамогу савецкага народа над фашысцкімі захопнікамі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945 гадоў». Падставай для ўсталявання памятнай даты з'явіўся выхад 29 чэрвеня 1941 года Дырэктывы Саўнаркама СССР і ЦК ВКП (б) партыйным, савецкім, прафсаюзным і камсамольскім арганізацыям ствараць партызанскія атрады і дыверсійныя групы для барацьбы з нямецкімі войскамі. Дзень партызанаў і падпольшчыкаў адзначаецца правядзеннем памятных мерапрыемстваў. Расійскія партызаны гаварылі: «Ну, у вас, вядома, такі памятны дзень ёсць даўно — вы ж рэспубліка-партызанка». А мы, апусцішы голыя, маўчалі, нам сорамна было: у нас няма нічога падобнага...

Я прадстаўляю ветэранскую арганізацыю Партызанскага раёна Мінска. Да нас паступаюць дзясяткі пісьмаў, прапаўна ветэрану ваіны, партызанаў, падпольшчыкаў аб усталяванні Дня партызана. Каб увекавечыць памяць людзей, якія сапраўды без паважкі, без загадаў, без усялякай прымусяў стаялі ў рады барацьбітоў супраць

СТАРОНКІ КАЛЕНДАРОЎ СЯГАЮЦЬ У ВЕЧНАСЦЬ

— 130 гадоў таму Фёдар Міхайлавіч Дастаўскі ў пісьме да свайго сябра пісаў: «Какая прекрасная мысль — особое торжественное заседание нашего общества на память 500-летия Куликовской битвы... Надо возродить впечатление великих событий в нашем интеллигентном обществе, забывшем и оплевашшем нашу историю... Нужно высоко восстановить этот прекрасный образ и затереть бездну меркших идей, пущенных в ход об нашей истории за последние 25 лет»... Мудрыя словы! Геній славыянага пісьменства добра бачыў і разумев усемагутнасць сілавога поля духоўнасці, у якім толькі ўзрастае, складаецца сапраўдны патрыёт. Выдатна ўсведамляў, з чаго ў чалавечай душы можа нарадзіцца нязломнасць духу і мужнасць, адкуль у чалавека бяруцца сілы на барацьбу з вызначэнні пісьменніка, «с явленіямі растлеваючымі».

Але геніяльны пісьменнік, тонкі знаўца чалавечага сэрца, асабліва сэрца юнага, мне думавецца, не ўяўляў сабе ўвесь абсяг «меркших идей», якія будучы кінуты міжнародным алігархам у XXI пачатку XXI стагоддзя на разбурэнне сілавога поля духоўнасці нацыі, якая сама вызначыла сваю жыццёвую дарогу, будзе сваёй нацыянальнай дом самастойна, сваю незалежную і самастойную дзяржаву на падмурку дабрны і справядлівасці. Мы, беларусы, выстаялі і не сагнуліся як і ў 1941-м, таму і не юкнулі ў чорную бездакорную пагібельную прорву бездухоўнасці. Справедная мужнасць, мудрасць народа і жалезная воля нашага Прэзідэнта Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнка не дазволілі запраданцам розных маштабаў і колераў пабурыць інтэлектуальны падмурк нашага нацыянальнага дома, расстрэці сілавое поле духоўнасці, якое было, ёсць і будзе надзейным і непадкупным абарогам нацыі.

У кнізе гісторыі нашай Бацькаўшчыны, якую творча піша Яго Вялікасць Час, ёсць шмат старонак, напісаных крывёю, болей і слязімі пра славу, мужнасць і веліч чалавечага духу. І бадай што самыя яркія з іх — пра віхурны дні Вялікай Айчыннай вайны. Усё гэта, непадуладнае сілам культаіў палітычных шарпатаўнаў, выклікае асабліва ўзлабу глабалістаў, якія па-ранейшаму боюць па нашай гісторыі, сілячыся выкарыць яе герачны дух, пасеяць у душах новых пакаленняў недавер да славы продкаў, згасіць любоў юных сэрцаў да свайго Бацькаўшчыны, хітра, лоўка і подла зарачніць адну з найвялікшых яе святых — партызанскі рух у гады Вялікай Айчыннай вайны, славы і веліч сапраўды рэспубліка-партызанкі.

Можна было б за аснову ўзяць дату ўсталявання медаля «Партызану Айчыннай вайны» (Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 2 лютага 1943 г.) — і гэтая падзея таксама аб'ядноўвае ўсіх. Альбо дзень партызанскага парада ў Мінску 16 ліпеня 1944 года.

Некаторыя, ведаю, прапаноўваюць дату выхаду першага падпольнага нумара газеты «Звязда», які выйшаў ва ўмовах мінскага падполля 18-20 мая 1942 года — а 26 мая 1942 года гаюны рэдактар газеты Уладзімір Амелянюк быў забіты ворагамі непадальк ад таго месца, дзе цяпер устаноўлены помнік журналістам-падпольшчыкам (на пл. Незалежнасці, каля Чырвонага касцёла), зване Героя Савецкага Саюза ён атрымаў пасмяротна...

— А са студзеня 1943-га і да вызвалення Беларусі «Звязда» выдавалася сярод непразлучных балот на востраве Зыслаў Лобанскага раёна...

Як цікава атрымліваецца: усё згодна з тым, што такая дата ў календары павінна быць, але з канкрэтнымі днямі і сёння не так проста вызначыцца. Кожная з названых дат мае права на жыццё...

А. Каваленя:

— Мне здаецца, адпаведным рубжам можа быць май 1942: і прысяга, і выхад падпольнай «Звязды», якая, несумнянна, надала масавасць партызанскаму руху, адрыгла значную ролі ў яго пашырэнні. Акрамя таго, менавіта з яго 1942 года адбыўся ўсплёск масавага партызанскага руху на Беларусі, пачатак яго арганізацыйнага афармлення.

Магчыма, варта было б спыніцца на дні 20 мая.

Г. Галінская:

— Дзень партызанаў дазволіў бы СМІ больш шырока асвятліць гэтую тэму. Вы заўважылі, як рэдка паказваюць фільмы пра партызан. І не памятаю, калі апошні раз бачыла па тэлевізары «Дзюльчынка шукае бацьку» ці «Мама, я жыву», «Паланэз Алігінскага». Гэта цудоўныя фільмы! Летас у музей быў сумесны праект з «Беларусьфільмам», мы запрашалі школьнікаў на прагляд. Мы не чакалі таго, напальву наведвальнікі. Групы былі розныя па ўзросце. І настолькі школьнікі былі ўражаны. Яны пачыналі разумець, усведамляць, што такія партызаны... На жаль, часам вядзецца група 3-4 класаў, задае ім пытанне ў зале зараджэння партызанскага руху — і бачыш крыху здзіўлення твары: некаторыя і не ведаюць, што такія партызаны. А калі яны глядзяць фільмы — адразу: мірныя жыхары пайшлі ў лес, каб са зброяй у руках абараняць Радзіму. Дата павінна быць элементарна патрыятычнага выхавання.

Г. Скарныка:

— Дзень народнага супраціўлення нацызму, Дзень партызанаў і падпольшчыкаў, не стаў памятнай датай у календары?

Р. Чарнаглазава:

— Тэма Дня партызанаў — невыпадковая. І на парадак дня ўсталя не сёння і не ўчора. Я прыйшла працаваць у Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў 1960 годзе — ажрац тады, калі Пётр Захаравіч Калінін, начальнік Беларускага штаба партызанскага руху, выпусціў свае мемуары. Гэта была вельмі смелая на той час задумка, якую некаторы падтрымлівалі, а некаторыя, наадварот, асуджалі. Але ж ён тады невыпадкова назваў кнігу «Партызанская рэспубліка». Ён часта быў у музеі, яму патрэбны былі фотаздымкі, дакументы, кансультацыі, і мы бачылі, як няпроста ішла ў яго праца. І ён гаварыў: мы абавязкова зробім Дзень партызана. Але так атрымліваецца, што ён усё звоздзіў да стварэння Беларускага штаба партызанскага руху: маўляў, гэта быў арганізуючы цэнтр, які з «анархія» асобных атрадаў стварыў адзіны партызанскі фронт у тыле ворага.

Падтрымлівалі ідэю Дня партызана многія. У 1960-я гады было яшчэ шмат жывых партызанаў, камандзіраў атрадаў. І тут унікалі чыста асобнасці, нават псіхалагічныя нюансы — бо кожны хацеў дату вызначыць, зыходзячы са сваіх партызанскіх пазіцый. Раман Мацвееў даказаў: толькі Піцці, і нічога іншага. Уладзімір Лабанок: толькі Ушацкі праўра!.. Віктар Лівенцаў за аснову браў Клінаў, Эдуард Нордман — першы партызанскі бой атрада Каржа... Да згоды так і не прыйшлі, бо кожны імкнуўся «нацягнуць коўдру на сябе» — мабыць, менавіта па гэтай прычыне і не ўсталяваны гэты дзень: самі партызаны не змаглі вызначыцца з датай. Я была ў гушчынны падзеі, калі кожны прапаноўваў сваё і не даваў магчымасці іншаму выйсці наперад. Таму я і пераканалася, што для даты трэба браць падзею, якая прызначае безапалячана ўсімі. Мне здаўна было, што я не магла пераканаць нават Эдуарда Баляслававіча Нордмана, які быў чалавекам вельмі разважыным, — што трэба браць дату, якая б аб'яднала ўсё.

— Якая дата сапраўды аб'яднала б усіх?

Р. Чарнаглазава:

— Чамусьці мы нячасна ўзгадваем дату прыняцця «Прысягі беларускага партызана» — а хіба прысяга не аб'яднала ўсіх? «Прысяга беларускага партызана» (урачыстая клятва партызанаў змагацца супраць акупантаў да поўнага іх выгнання) зацверджана на сумесным пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР і ЦК КПБ 12 мая 1942 года, апублікавана ў газэце «Звязда» і выдана лістоўкамі тыражом 100 тыс. экзэмпляраў.

САВІЦКІ Алякс Ануфрыевіч — пісьменнік, былы камандзір дыверсійнай групы партызанскага атрада «Бальшавік» брыгады імя Варшавы, потым — радавы, сяржант Дружыны Беларускага фронту. Ордэнам Чырвонай Зоркі ўзнагароджаны ў 1942 годзе, а ордэнам Славы III ступені знашоў ветэрана праз 50 гадоў пасля Перамогі:

З горчычу і крываду хачу сказаць, што не заўсёды і беспаспяхова гэтыя высілкі. Няка на сустрэчы з мінскімі студэнтамі-першакурснікамі, будучымі настаўнікамі, я спытаў у даволі шматлікай аўдыторыі: ці ведае хто-небудзь імя і прозвішча ленинградскай школьніцы, Героя Савецкага Саюза, якая ўлетку 1941-га прыехала на Віцебшчыну да бабуй ў вёску ля станцыі Обаль, актыўна ўдзельнічала ў камсамольска-маладзёжным падполлі, герачна загінула ад рук фашысцкіх катаў. На вялікі жаль, не адказаў ніхто. Маўчачна было ў адказ і на пытанне аб колькасці белавацкіх, быццам погалам паспынаў абідкаў босых ног патрыётаў на чорным мармуры помніка ля старой тапалі ў скверы побач з Купалаўскім тэатрам — месцы, дзе на шчылі падпольшчыкаў гітлераўцы накінулі ў 1941-м вярочаныя пеллі смерці.

Смунае і горкае гэта маўчанне. А яго не павінна быць... Сёлета мне пашчасціла ўдзельнічаць у сваёсаблівым урочышчы.

Можна было б за аснову ўзяць дату ўсталявання медаля «Партызану Айчыннай вайны» (Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 2 лютага 1943 г.) — і гэтая падзея таксама аб'ядноўвае ўсіх. Альбо дзень партызанскага парада ў Мінску 16 ліпеня 1944 года.

Некаторыя, ведаю, прапаноўваюць дату выхаду першага падпольнага нумара газеты «Звязда», які выйшаў ва ўмовах мінскага падполля 18-20 мая 1942 года — а 26 мая 1942 года гаюны рэдактар газеты Уладзімір Амелянюк быў забіты ворагамі непадальк ад таго месца, дзе цяпер устаноўлены помнік журналістам-падпольшчыкам (на пл. Незалежнасці, каля Чырвонага касцёла), зване Героя Савецкага Саюза ён атрымаў пасмяротна...

— А са студзеня 1943-га і да вызвалення Беларусі «Звязда» выдавалася сярод непразлучных балот на востраве Зыслаў Лобанскага раёна...

Як цікава атрымліваецца: усё згодна з тым, што такая дата ў календары павінна быць, але з канкрэтнымі днямі і сёння не так проста вызначыцца. Кожная з названых дат мае права на жыццё...

А. Каваленя:

— Мне здаецца, адпаведным рубжам можа быць май 1942: і прысяга, і выхад падпольнай «Звязды», якая, несумнянна, надала масавасць партызанскаму руху, адрыгла значную ролі ў яго пашырэнні. Акрамя таго, менавіта з яго 1942 года адбыўся ўсплёск масавага партызанскага руху на Беларусі, пачатак яго арганізацыйнага афармлення.

Магчыма, варта было б спыніцца на дні 20 мая.

Г. Галінская:

— Дзень партызанаў дазволіў бы СМІ больш шырока асвятліць гэтую тэму. Вы заўважылі, як рэдка паказваюць фільмы пра партызан. І не памятаю, калі апошні раз бачыла па тэлевізары «Дзюльчынка шукае бацьку» ці «Мама, я жыву», «Паланэз Алігінскага». Гэта цудоўныя фільмы! Летас у музей быў сумесны праект з «Беларусьфільмам», мы запрашалі школьнікаў на прагляд. Мы не чакалі таго, напальву наведвальнікі. Групы былі розныя па ўзросце. І настолькі школьнікі былі ўражаны. Яны пачыналі разумець, усведамляць, што такія партызаны... На жаль, часам вядзецца група 3-4 класаў, задае ім пытанне ў зале зараджэння партызанскага руху — і бачыш крыху здзіўлення твары: некаторыя і не ведаюць, што такія партызаны. А калі яны глядзяць фільмы — адразу: мірныя жыхары пайшлі ў лес, каб са зброяй у руках абараняць Радзіму. Дата павінна быць элементарна патрыятычнага выхавання.

Г. Скарныка:

— Дзень народнага супраціўлення нацызму, Дзень партызанаў і падпольшчыкаў, не стаў памятнай датай у календары?

Р. Чарнаглазава:

— Тэма Дня партызанаў — невыпадковая. І на парадак дня ўсталя не сёння і не ўчора. Я прыйшла працаваць у Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў 1960 годзе — ажрац тады, калі Пётр Захаравіч Калінін, начальнік Беларускага штаба партызанскага руху, выпусціў свае мемуары. Гэта была вельмі смелая на той час задумка, якую некаторы падтрымлівалі, а некаторыя, наадварот, асуджалі. Але ж ён тады невыпадкова назваў кнігу «Партызанская рэспубліка». Ён часта быў у музеі, яму патрэбны былі фотаздымкі, дакументы, кансультацыі, і мы бачылі, як няпроста ішла ў яго праца. І ён гаварыў: мы абавязкова зробім Дзень партызана. Але так атрымліваецца, што ён усё звоздзіў да стварэння Беларускага штаба партызанскага руху: маўляў, гэта быў арганізуючы цэнтр, які з «анархія» асобных атрадаў стварыў адзіны партызанскі фронт у тыле ворага.

Падтрымлівалі ідэю Дня партызана многія. У 1960-я гады было яшчэ шмат жывых партызанаў, камандзіраў атрадаў. І тут унікалі чыста асобнасці, нават псіхалагічныя нюансы — бо кожны хацеў дату вызначыць, зыходзячы са сваіх партызанскіх пазіцый. Раман Мацвееў даказаў: толькі Піцці, і нічога іншага. Уладзімір Лабанок: толькі Ушацкі праўра!.. Віктар Лівенцаў за аснову браў Клінаў, Эдуард Нордман — першы партызанскі бой атрада Каржа... Да згоды так і не прыйшлі, бо кожны імкнуўся «нацягнуць коўдру на сябе» — мабыць, менавіта па гэтай прычыне і не ўсталяваны гэты дзень: самі партызаны не змаглі вызначыцца з датай. Я была ў гушчынны падзеі, калі кожны прапаноўваў сваё і не даваў магчымасці іншаму выйсці наперад. Таму я і пераканалася, што для даты трэба браць падзею, якая прызначае безапалячана ўсімі. Мне здаўна было, што я не магла пераканаць нават Эдуарда Баляслававіча Нордмана, які быў чалавекам вельмі разважыным, — што трэба браць дату, якая б аб'яднала ўсё.

Мясцовыя жыхаркі перадаюць прадукты для параненых партызанаў. Магілёўская вобласць. 1943 г.

Можна было б за аснову ўзяць дату ўсталявання медаля «Партызану Айчыннай вайны» (Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 2 лютага 1943 г.) — і гэтая падзея таксама аб'ядноўвае ўсіх. Альбо дзень партызанскага парада ў Мінску 16 ліпеня 1944 года.

Некаторыя, ведаю, прапаноўваюць дату выхаду першага падпольнага нумара газеты «Звязда», які выйшаў ва ўмовах мінскага падполля 18-20 мая 1942 года — а 26 мая 1942 года гаюны рэдактар газеты Уладзімір Амелянюк быў забіты ворагамі непадальк ад таго месца, дзе цяпер устаноўлены помнік журналістам-падпольшчыкам (на пл. Незалежнасці, каля Чырвонага касцёла), зване Героя Савецкага Саюза ён атрымаў пасмяротна...

— А са студзеня 1943-га і да вызвалення Беларусі «Звязда» выдавалася сярод непразлучных балот на востраве Зыслаў Лобанскага раёна...

Як цікава атрымліваецца: усё згодна з тым, што такая дата ў календары павінна быць, але з канкрэтнымі днямі і сёння не так проста вызначыцца. Кожная з названых дат мае права на жыццё...

А. Каваленя:

— Мне здаецца, адпаведным рубжам можа быць май 1942: і прысяга, і выхад падпольнай «Звязды», якая, несумнянна, надала масавасць партызанскаму руху, адрыгла значную ролі ў яго пашырэнні. Акрамя таго, менавіта з

■ Уік-энд па-венесуэльску

...І персанальная бочка рому

У суботу ды ў першую палову наступнага дня 8-мільённы Каракас нібыта вымірае: большасць жыхароў мегалопіса бавіць час на ўзбярэжжы Карыбскага мора. Але і тыя, хто засталіся ў сталіцы, дома не сядзяць.

ПАРКІ КАРАКАСА

Многія гараджане, якія не паехалі на пляж, накіроўваюцца ў муніцыпальныя паркі. Адзін з іх — «Паркэ дэль Эстэ» — нагадвае мінскі парк імя Чалюскінаў. Тут таксама прастора, цішыня і шмат спартыўных пляцовак, карыстанне якімі бясплатнае.

На гэтым падабенства заканчваецца, бо ў карааскім парку іншая фаўна і флора. З палымі на пальму пералітаюць чырвоныя палугаі ара памерам з нашага грака, а па газоне крочучь гіганцкія яшчаркі ігуаны, якія сваім выглядам ды позіркам здольныя напалохаць нават бультэр'ера.

Галоўная адметнасць парку — два тыгры пароды «матільк». Матількавыя яны названы з-за расфарбоўкі сваёй скуры. Упершыню на свае вочы я ўбачыў драпежнікаў без чорных палосак. Замест палосак — узоры ў выглядзе матылькоў. Утрымліваюцца тыгры ў вальеры на глыбіні 4-5 метраў. Па-першае, ім не так спякота, па-другое, наведвальнікам не так небяспечна.

Непадалёку ёсць яшчэ адзін парк. Па памерах ён значна меншы, але варты ўвагі, бо адначасова з'яўляецца музеем. Называецца гэты парк «Ла Эстансыя», а размешчаны ён на паплавах былой фабрыкі па вытворчасці кавы.

Адрэстаўраваная сядзіба ў каланіяльным стылі — яркавы ўзор таго, як трэба захоўваць гістарычную спадчыну. Усё тут нібыта ў Швейцарыі — чысціцца ды парадкава. Для Каракаса — дзіва! Сакрэт крыецца ў фінансаванні: спонсар музея — дзяржаўная нафтавая кампанія PDVSA.

Удзень тут працуюць бясплатныя курсы ды гурткі, увечары ладзяцца канцэрты і вечарыны, выстава і тэматычныя кінапрагляды... Напрыклад, 9 мая дэманстравалася стужка «Яны змагаліся за Радзіму» Сяргея Бандарчука.

Цікавая адметнасць музея — шкляная падлога ў адным з залаў сядзібы. У цэнтры залы ляжыць вялізны жорнаў, які прыводзіўся ў рух канём. Перамеленая кава сыпалася ўніз, у падзімелле, дзе размяркоўвалася па мяхах. Без шкляной падлогі было б цяжка ўявіць, як гэта адбывалася ў XVIII стагоддзі.

КАНАТНАЯ ДАРОГА НА ГАРУ АВІЛА

Увогуле Венесуэла — горная краіна, таму многія выбіраюць для адпачынку гарыстую мясцовасць, дзе шмат рэчак і крыніц. Калі пашанцуе, дык можна спыніцца каля вадаспаду. Тут асабліва прыхаляда плюс бясплатная рэспіратарна-гукавая тэралія. Дарчы, менавіта ў Венесуэле ў штаце Балівар знаходзіцца самы высокі вадаспад у свеце — Сан-Анхель. Вышыня яго — каля 1000 метраў.

Падзівіцца на Сан-Анхель едуць турысты з усіх краін свету, але для жыхара Каракаса гэта не бліжэй свету. Таму караасцы бавяць уік-энд побач з домам, на га-

ры Авіла. Тут ёсць свае вадаспады. Пасля працяглых дажджоў яны выглядаюць асабліва прыгожа.

Вышыня гары Авіла складае 2150 метраў, і яе лік можна ўбачыць, бадай, з любой кропкі Каракаса. На вяршыні раскінулася прыроднае плато, дзе размешчаны мясцовы парк культуры і адпачынку. Названы ён цяжкаўмаўляльным словам Варайрарэпана ў гонар колішняга правадзіра абарыгенаў-індзейцаў. Трапіць сюды магчыма па канатнай дарозе даўжынёй 3,5 км, працягласць паездкі — 18 хвілін. Абслугоўваюць фунікулёр 84 вагончыкі на восем пасажыраў кожны.

Экскурсія на Авілу карыстаецца папулярнасцю і ў беларусаў — хутка, тана, прыгожа. Тэмпература паветра — як на Гомельшчыне падчас дажджыка. Бясплатны бонус — Каракас як на далоні. Не апошня якаясь гэтай вандрожкі — бяспечнасць. Яшчэ ніводнага здарэння тут не было. І зланынцаў на гары не бывае. Паверце, для доваці крмынагеннага Каракаса гэта істотна.

ДЫЯМАНТЫ БЕЗ СІГНАЛІЗАЦЫІ

У Каракасе ды наваколлі шмат музеяў. Мне даялося пабываць у двух з іх. Балазе, уваход туды бясплатны, як, дарэчы, і ў тэатры ды цырк.

Музей Сымона Балівара. Ён размешчаны ў сядзібе, дзе нарадзіўся і правёў юнацкія гады герой вывалення Паўднёвай Амерыкі ад іспанскай кароны. Балівар — самая шануемая ў Венесуэле асоба. У яго гонар названа грашовая адзінка, адзін са штатаў краіны, міжнародны аэрапорт, а таксама галоўныя плошчы ўсіх гарадоў і мястэчак.

Скульптура «Вершнік Балівар на баявым кані» расцэбраны і правёў юнацкія гады герой вывалення публічных месцаў і інтэр'ераў. Па колькасці помнікаў і бюстаў Балівар ступае, бадай, толькі Леніну і Маю.

Музей Балівара уражае вартасцю экспанатаў і... адуцнацю сігналацыі. І гэта пры тым, што амаль усе экспанаты — арыгіналы. Тут можна ўбачыць прыжыццёвыя партрэты героя, яго асабістыя рэчы, уключаю-

чы кавенку, інкруставаную дыямантамі, і начную кашулю. Асабіста мяне больш за ўсё здзівілі батфорты генералісімуса. Дакладней кажучы, іх памеры. Самы славетны герой Амерыкі насяў дзіцячы на выгляд боцікі 34-35 памера.

На маё пытанне, чаму вітрыны з артафактамі не маюць сігналацыі, ахоўнік паведаміў:

— А навошта яна? Да гэтай пары нічога надзвычайнага не здаралася.

Я, са свайго боку, прыгадаў, што існуюць вар'яты, неўраўнаважаныя хворыя людзі... Ахоўнік, загадкава ўсміхаючыся, загнуўся:

— Так, сустракаюцца дзівакі... Сцвярджаюць, што з'яўляюцца нашчадкамі Балівара. Але пры гэтым ніхто з іх шкоды не робіць.

Музей транспарту. Ён месціцца пад адкрытым небам на манер беларускага музея авіяцыі, што пад Мінскам, у Баравой.

Розніца ў тым, што паветраны флот прадстаўлены ўсяго адным самалётам. Гэта аднамааторны аэраплан першай паловы XX стагоддзя. На той час у краіне пражывала ўсяго 3 мільёны жыхароў. Сёння ў Венесуэле насельніцтва складае больш за 26 мільёнаў, і сетка нацыянальных авіяліній налічвае дзясяткі маршрутаў. Ёсць гарады, куды арганізавана да трох авіярейсаў штодня. Увогуле міжнародны аэрапорт Каракаса з'яўляецца адным з самых буйных у Паўднёвай Амерыцы.

Асноўны экспанат карааскага музея транспарту — старажытны цягчочок з вагонамі. Ён нібыта сыходзіць з кінаэкрана, і карааскага вестэрна. Іншы названы транспарт прадстаўлены тэзімам антыкварных легкавак, грузавікоў, а таксама вайсковым браневіком і сельскагаспадарчым трактарам з металічнымі коламі.

Фабрыка па вытворчасці рому Santa Teresa. Да гэтага турыстычага аб'екта ад Каракаса прыблізна гадзіна язды. Падчас экскурсіі вам распытаюць пра гісторыю заводу (ён заснаваны ў 1796 годзе), пра тэхналагічны працэс вытворчасці рому, а таксама правядуць майстар-клас «Як правільна піць і смакаваць ром». Для дэгустацыі прапануецца ўсяго пяць кілішкаў пяці гатункаў рому. Каму мала — лобан спецыялізаваная крама.

Напрыканцы экскурсантаў завядуць у склеп з 1000-літровымі дубовымі бочкамі, у якіх ром становіцца чыстым. У склепе шмат і маленькіх, 80-літровых, бочак. Яны імяныя і належаць грамадзянам з розных краін свету. Пакупнік, не вывозчы бочкі з заводу, мае права замовіць сабе з яе бутэльку-другую, прычым з дастайкай на дом.

Адна з бочак належыць колішняму прэзідэнту СССР Гарбачову. Раз на год Міхаіл Сяргеевіч атрымлівае каштоўную бандэрэль з Санта-Тэрэзы. Моцнасы гэтай «бандэрэлі» вядомая — 40 градусаў.

Андрэй СМІРНОЎ. Фота аўтара. Каракас — Мінск, спецыяльна для «Звязды».

У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ

Дзяўчыне 22 гады, хлопцу 20, яны яшчэ вучацца, жывуць грамадзянскім шлюбам, праз два месяцы збіраюцца стаць бацькамі і... хочуць адмовіцца ад дзіцяці. Пра гэты, так бы мовіць, факт яны даволі адкрыта напісалі на адным беларускім сямейным інтэрнэт-партале.

Актуальныя пытанні па жыллёвым будаўніцтве, пра новаўвядзенні ў сферы куплі-продажу кватэр на другасным рынку, нюансы па ліній арэнды жылля — чытайце ў новай рубрыцы «Жыллёвы «квадрат» у пытаннях і адказах».

Вясельны Fashion

У Мінску ў Нацыянальнай школе прыгажосці адбыўся паказ вясельнай моды 2012 і шоу стылістаў-цырульнікаў.

Будучыя маладажоны атрымалі ўнікальную магчымасць пабачыць самы модныя вясельныя сукенкі і вобразы. Эфектны вясельны fashion-look у межах шоу стылістаў-цырульнікаў прадставілі Аксана Наско, Марыя Мащучіна, Галіна Кубар, Эліна Леў і Ірына Бітус-Бічан.

У межах «Вясельнага Fashion Тыдня 2012», арганізаванага Празднік.by сумесна з Мінгарвыканкамам і пры падтрымцы кампаніі «Пінскдрэў», сталічныя саляны вясельнай моды «Венсанта», Artmary Style, «Раманс» упершыню прадставілі навінкі сусветных брэндаў — Demetrios & Cosmabella, Lisa Donetti, Cymbeline, La Sposa, Fara Sposa, Novia D'Art, Agnes, Tobi Hannah, Florence, De Lux і Diamond. На паказах былі заўважаны Наталія Тамела, Жанэт, Улада, Алёна Ланская, Саша Нэма, Герман, мадэльер Іван Айплатая і іншыя медыйныя асобы.

Святлана БАРЫСЕНКА.

24 сакавіка

1267 год — у адпаведнасці з Магілёўскай хронікай, заснаваны Магілёў (іншыя летапісныя дакументы адносяць заснаванне горада да 1320 года). У 1577 годзе Магілёў атрымаў магдэбургскае права, адначасова яму быў дадзены першы афіцыйны герб — «вежа мурованая башня высока выведзеная». Пятчаткай з падобным малюнкам і надпісам «Печать места Магилевского» зацверджалі дакументы гарадской канцелярыі, яна ж ставілася на вырабах мясцовых рамеснікаў як своеасаблівы знак якасці. У 1616 годзе ў горадзе была заснавана брацкая друкарня, якая праіснавала з некаторымі перапынкамі да 1773-га. У 1661 годзе зацверджаны другі герб горада (на блакітным полі тры сярэбраныя вежы, у адкрытай браме сярэдняй — постаць рыцара ў кальчуге з мячом у руцэ; на вежы — круглая шыльда з выявай «Пагоні»). У 1781 годзе быў «высочайшы ўтверджен» магілёўскі губернска герб (у верхняй частцы шчыта намаляваны двухгаловы арол, унізе на чырвоным полі шчыта — узброены мячом вершнік). Сучасны герб горада Магілёва, гістарычны герб, зацверджаны Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у 2005 годзе пад №1.

Янка Сіпакоў (1936—2011), беларускі пісьменнік, перакладчык:

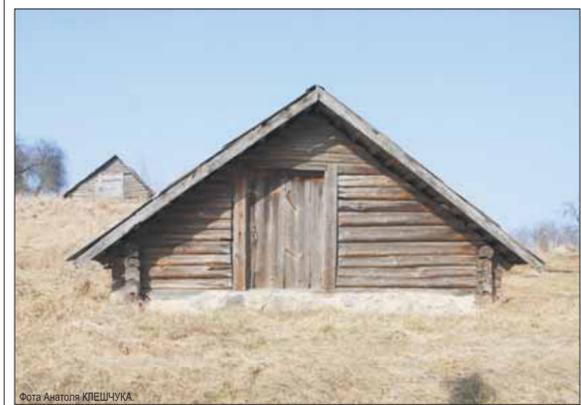
«Што такое жыццё? Гэта адзінства, узамаранне і сяджэнне камялі, вады, паветра і агню. І яшчэ — думкі».

СЁННЯ

Месяц
Апошняя квадра 15 сакавіка.
Месяц у сусор'і Вадалея.

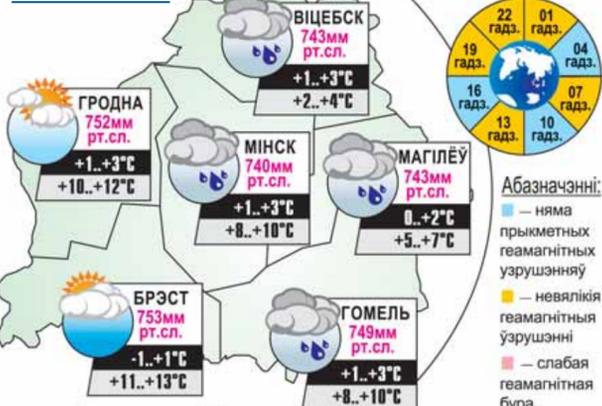
Імяніны
Пр. Ульяны, Васіля, Вячаслава, Герасіма, Данілы, Паўла, Рыгора, Якава.
К. Гертруды, Рэгіны, Збігнева, Патрыка, Яна.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	7.02	19.31	12.29
Віцебск	6.51	19.21	12.30
Магілёў	6.52	19.21	12.29
Гомель	6.49	19.17	12.28
Гродна	7.17	19.46	12.29
Брэст	7.18	19.46	12.28

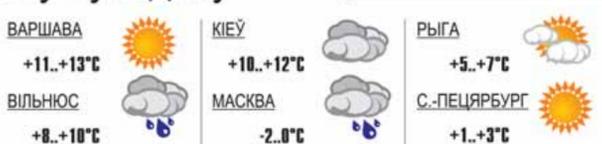

Фота Алены КИШЕЛІЧКА.

ЗАЎТРА

...у суседзях

УСМІХНЕМСЯ

Разумная жанчына ніколі не крычыць на мужчыну — загады аддаюцца спакойна і выразна.

Двое паляўнічых пайшлі на дзіка. На наступны дзень адзін з іх вяртаецца ў вёску, ледзь рухаючыся з тушай кабана на плячах. Суседзі ў яго пытаюцца:
 — Нікола, а дзе Пятровіч?
 — Ды яму дронна стала, ён зваліўся, у двух кіламетрах адсюль ляжыць.
 — Як, ты кінуў Пятровіча і пацягнуў дзіка?
 — Ну, Пятровіч жа ніхто не сапрэ!..

Муж хацеў завесці палубоўніцу, я адгаварыла: «Дарога, не пацягнем». Лепш я завяду палубоўніка... Лішня капейка ў хаце не перашкоды!»

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРПУШКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У.ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА, А.КЛЯШЧУК, Л.ЛАХМАНЕНКА, Т.ПАДАЛЯК (намеснік галоўнага рэдактара), С.ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, Л.РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л.СВІДРЫЦКАЯ, А.СПАЛЕНСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЮШК, Л.ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджванне — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, сакратарыят — 292 05 82, аддзелаў за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКАМБЫ e-mail: rek@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрававаныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прапрыетарстве «Вывіданцаў «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 30.015. Індэкс 63850. Зак. № 1321.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісанні ў 19.30
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 24 сакавіка 2012 года.